

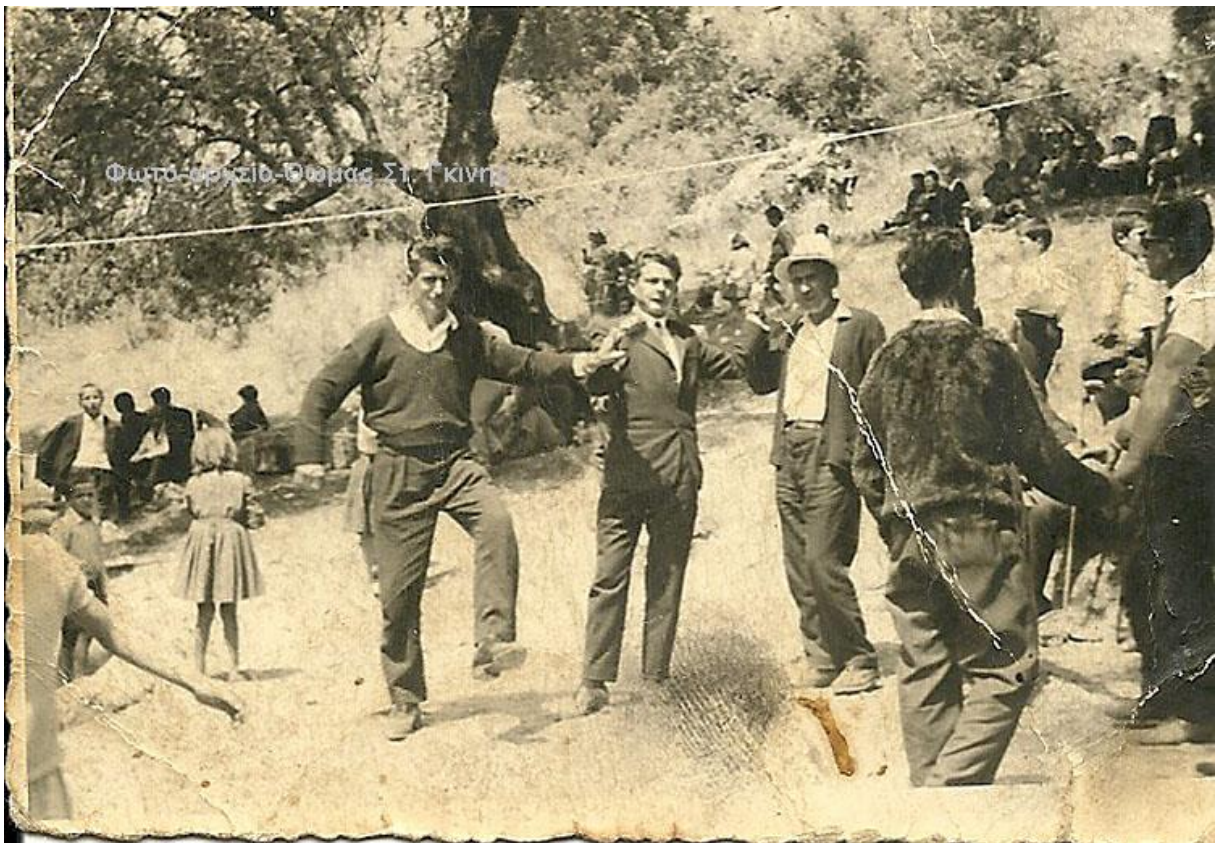
ΠΑΛΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ (2)

Πανηγύρι στον Άη Γιάννη του Γερακαρίου Μαργαριτίου.

Πίσω απο την φωτογραφία γράφει:

Χορεύοντας τους κλέφτες 1964. Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ο θείος μου Θεόδωρος Ιωαν. Γκίνης και τον κρατάει ο ανιψιός του ο Γιάννης. Ο κύριος με το καπέλο (αν θυμάμαι καλά) ήταν ο Αηδόνης Μουσελίμης, ο κύριος με τα γυαλιά προ τελευταίος στο χορό είναι ο Μάρκος Δημ.Τζίμας. Θυμάμαι ακόμη ότι τα ποτά στη βρύση (Χάρε) του Γερακαρίου, τα πούλαγε ο Κίτσιο Γάτος, παρέα με τον μοναδικό μουσουλμάνο που είχε παραμείνει στο Μαργαρίτι, τον Λιάζ Καραμέτι. Ο Γιάννης Γκίνης και ο Μάρκος Τζίμας είχαν έρθει τότε απο την Γερμανία όπου εργάζονταν.

Στο βάθος διακρίνουμε τους χωρικούς απο τα τριγύρω χωριά, που κατά σόια,κάθονταν κάτω απο τις ελιές με στρωμένα τα (κιλίμια) τους, και έτρωγαν τις πίτες και τα φαγητά που κάθε οικογένεια είχε φέρει μαζί της. Το πανηγύρι του Αγίου Ιωάννου στο Γερακάρι, εκείνα τα χρόνια το τιμούσαν με την παρουσία τους όλοι οι κάτοικοι των γύρω χωριών.

Ο Πήλιο Βαγγέλης.

Στην φωτογραφία κάτω απεικονίζονται δυο εκλιπόντες σήμερα συμπατριώτες μας. Από αριστερά όπως κοιτάζετε, είναι ο Σπυρίδων Κώστας απο το Λιβαδάρι (σήμερα Πρεβέζης) με τον γιό του Ευάγγελο. Ο Σπυρίδων Κώστας, γνωστός στους παλαιότερους ως (Πήλιο Βαγγέλης) είχε και έναν ακόμη αδελφό τον Κώστα, (η σύζυγος του Κώστα ήταν κάποια Παναγιώτα, όπως μας πληροφορεί η κ. Μουσελίμη).

Γεννήθηκε περίπου το έτος 1890 στο Λιβαδάρι. Με την σύζυγο του Παρασκευή, είχαν αποκτήσει έξι παιδιά, τους Ευάγγελο, Αντώνιο, Γεώργιο, Σωτήρη (ο Σωτήρης απεβίωσε σε ηλικία έξι ετών) και δυο κόρες, την Μαρία (σύζυγο του Βασιλείου Τσάνη) και την Χρυσανγή (σύζυγο του Θωμά Νικολάου). Ο ένας γιός του ο Ευάγγελος είχε εγκατασταθεί στην Πρέβεζα, όπου παντρεύτηκε και απέκτησαν τον Γρηγόρι, οι Αντώνης και Γεώργιος ζούσαν στο Μαργαρίτι, όπου εγκαταστάθηκαν μετά το έτος 1944 και απέκτησαν οικογένειες.

Ο Σπυρίδων Κώστας πιθανότατα ήταν γιός του Βαγγέλη, και για αυτό τον φώναζαν παλιά Πήλιο Βαγγέλη. Όταν εγκαταστάθηκε στο Μαργαρίτι, το σπίτι του ήταν στο κέντρο της αγοράς, δίπλα στο εμπορικό μαγαζί του Νάσιο Πάκου. Για κάποιο διάστημα ο Πήλιο Βαγγέλης είχε καφενείο στο ισόγειο του σπιτιού του και ο γιός Αντώνης είχε κοπάδι με γίδια τα οποία συντηρούσε με την οικογένεια του, και η στάνη τους ήταν στην άκρη του βουνού 600 μέτρα πριν το εκκλησάκι της Παναγίας του Μαργαριτίου.

Πότε ακριβώς απεβίωσε ο Πήλιο Βαγγέλης δεν γνωρίζουμε, αλλά από ότι θυμάμαι ήταν στη δεκαετία του 1960. (η κυρία Δήμητρα Μουσελίμη μας πληροφορεί ότι απεβίωσε τον Δεκέμβριο του έτους 1962, ήταν ο Προ-Παππούς της).

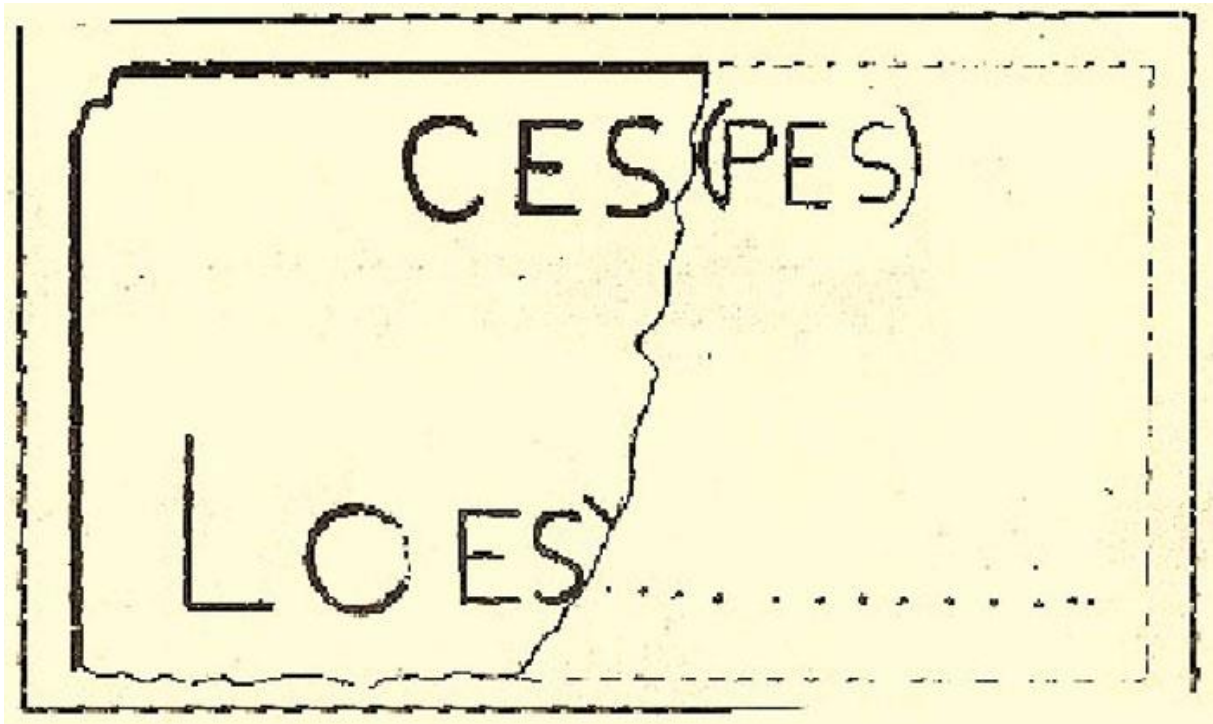
Την σπουδαία και παλιά φωτογραφία την έχω απο τον εγγονό του τον Σπύρο Κώστα τον νεότερο, ο οποίος είναι ξάδελφος μου (απο το σόι της μητέρας μου).

Για την οικογένεια του Πήλιο Βαγγέλη, τις πληροφορίες της έχω απο την κ. Δέσποινα η οποία είναι σύζυγος του εκλιπόντος σήμερα γιού του Πήλιο Βαγγέλη, του Γεωργίου, ο οποίος ήταν μετανάστης στη Γερμανία.

Ευχαριστούμε την κυρία Δήμητρα Αθ. Μουσελίμη για την παρέμβαση της, όπου μας διόρθωσε σε όσα είχαμε γράψει λανθασμένα.

Αρχαία επιγραφή που βρέθηκε στο Παλαιόκαστρο Μαργαριτίου στην τοποθεσία (Λακιά Μοναστηριού) στις 30-10 του έτους 1959 από τον αρχαιολόγο Σπύρο Μουσελίμη. Η πρώτη λέξη CES PES θα πει βωμός. Η δεύτερη λέξη αναγράφει το όνομα της πόλεως, ή, του ναού στον οποίον ανήκε ο βωμός. Δεν γνωρίζουμε αν προέρχονταν από κάποιο βωμό, ή, ήταν όνομα κάποιας αρχαίας πολιτείας. Πρέπει να βρίσκετε στο αρχαιολογικό μουσείο Ιωαννίνων. (Ότι αρχαίο βρέθηκε στο Μαργαρίτι στην δεκαετία του 1950 το μάζεψε ο ιστορικός Σωτήρης Δάκαρης (Γιαννιώτης) και το πήγε στα Γιάννενα). Εκεί βρίσκονται και τα κανόνια που είχε το κάστρο του Μαργαριτίου, τα οποία από το κάστρο τα μετέφεραν στο Διοικητήριο της κωμόπολης Μαργαριτίου και στην δεκαετία του 1960 τα μετέφεραν στα Ιωάννινα. (Τον πλάτανο δεν μπόρεσε να τον μεταφέρει).

Επιγραφή σε πλάκα διαστάσεων 1,10x0,80x0,20 μτ. κτισμένη σε βρύση στη Δυτική πλευρά του Μαργαριτίου. Κανένας δεν ξέρει σήμερα που βρίσκεται.
Πηγές: Νέα του Μαργαριτίου 1987

Μια πολύ ωραία και παλιά φωτογραφία όπου απεικονίζεται (ο γνωστός στους παλαιότερους) Σπύρος Μηλιώνης. Ο εκλιπών σήμερα Σπύρος Μηλιώνης, ήταν κάτοικος του Λιβαδαρίου. Είχε εγκατασταθεί μαζί με τον αδελφό του Θεόδωρο και τις οικογενειας τους στο Μαργαρίτι το 1944.

Προσωπικά τον θυμάμαι πολύ καλά σαν έναν καλοσυνάτο και πρόσχαρο άνθρωπο. Κυκλοφορούσε στο Μαργαρίτι όπως τον βλέπουμε στη φωτογραφία, με την παραδοσιακή βράκα και το γιλέκο, όπως συνηθίζονταν στις παλαιότερες εποχές. Ήταν εύθυμος και χαιρόσουν να τον ακούς όταν μιλούσε και έχαιρε την εκτίμηση και την συμπάθεια όλης της τοπικής κοινωνίας.

Ο εκλιπών σήμερα Γιάννης Μπάκας, μου είχε πει στο παρελθόν ότι στα χωριά της πρώην επαρχίας Μαργαριτίου, οι καλύτεροι χορευτές, στα παραδοσιακά τραγούδια της περιοχής μας, ήταν οι Σπύρος Μηλιώνης και Σπύρος Μπάκας. Αυτό το είχε δημοσιεύσει και στα Νέα του Μαργαριτίου στο παρελθόν ο Γιάννης Μπάκας, όπου μας περιέγραφε τα παλιά πανηγύρια στο Ελευθέριο και στο Λιβαδάρι.

Οι δυο γνωστές μουσικές ορχήστρες του Μαργαριτίου, του Νάσιο Τζέμου και του Φώτη Αντωνίου, όταν στην πίστα είχαν αυτούς τους δυο περίφημους χορευτές, το κλαρίνο και το βιολί αναστέναζαν μου έλεγε ο αλησμόνητος Γιάννης Μπάκας, γιος του Σπύρου Μπάκα.

Σε τούτη τη φωτό, απεικονίζεται και ο βετεράνος και μεγάλος μουσικός της περιοχής μας Φώτης Αντωνίου, δίπλα στον Φώτη Αντωνίου, ο κιθαρίστας είναι ο Αχιλλέας Λατσιός, με καταγωγή απο το Μεσοπόταμο του Φαναρίου. Απο το ελαφρύ ντύσιμο τους, συμπεραίνουμε να ήταν άνοιξη, ή, καλοκαίρι. Δεν γνωρίζουμε σε πιο μέρος έχει βγει η φωτό. Υπολογίζω κάπου στη δεκαετία του 1960. Ο καφετζής που βλέπουμε με την πλάτη γυρισμένη, μοιάζει να είναι ο Κίτσιος Κοκόσης. Εάν είναι όντως, τότε η Φωτό πρέπει να βγήκε κάπου στο Μαργαρίτι.

Την φωτογραφία, που είναι ένα παλιό κομμάτι της ιστορίας του τόπου μας, ένα κειμήλιο πολιτιστικό και ιστορικό, μου την έστειλε ο Σπύρος Μηλιώνης ο νεότερος, γιος του Ιωάννη, και εγγονός του σπουδαίου πρωτοχορευτή Σπύρου Μηλιώνη. Για τον μερακλή Σπύρο Μηλιώνη, γράφει ο εκλιπών Γιάννης Μπάκας στα Νέα του Μαργαριτίου, αρ.φίλου, 64, Ιούνιος 1987, σε άρθρο του για τον Άη Λιά και το Πανηγύρι στο Λιβαδάρι τότε και τώρα:

<<.....-Έτσι ο Άη Λιάς λατρεύονταν απ όλους τους χριστιανούς και στο πανηγύρι του συγκεντρώνονταν απο παντού, ως και τουρκαλβανοί οθωμανοί ακόμα. οι Παργινοί ποτέ δεν λείπανε όργανα πάντα απο δυο ζυγίες απο την παραμονή εκεί. Οι άφθαστοι οργανοπαίχτες απο το Μαργαρίτι, οι ξακουστοί Τζεμαίοι σ,όλη την Θυαμουριά και όλη την Ηπειρο. ο μοναδικός Νάσιο Τζέμος με το βιολί του, που τραγουδούσε με μια ιδιάζουσα ψιλή φωνή

τρεμουλιαστή και γλυκιά, τα παιδιά του ο Τάκης, ο Πάνος και ο ανεπανάληπτος Αλέκο Τζέμος στο κλαρίνο και το τραγούδι. ο Πέτρος με το λαούτο, ο Τάση Φώντας, ο Φώτο Ντώνης, ο Κότσι Νίνος με το ντέφι, ο Σπύρο Νίνος, ο Μπίτζιος, ο Γιαννάκη Πουλή κ.α.

Φυσικά τώρα οι περισσότεροι είναι μακαρίτες. Μόλις τελείωνε η θεία λειτουργία κατέβαιναν όλοι στο μεσοχώρι στο μπρέγκο, κοντά στη βρύση Λιβανό κάτω απο τον ίσκιο μεγάλης γκορτσιάς. Εκεί άρχιζε το γλέντι τρικούβεργο. καθώς όλοι γνωστοί στους βιολιτζήδες, όταν ένας έσερνε το χορό, ξέρανε και το τραγούδι του.

Φερειπείν, όταν χόρευε ο Κότσι Βαγγέλης παίζανε Μαλίκ Πασά, ο Βασίλη Νικολός την Παπαδιά, ο Πήλιο Βαγγέλης το Καλοκαιράκι, ο Ηλία Μπότσιος τον Τσετσομήτσο, ο Βαγγέλης Θάνος, τη Λιασκοβικιάρα, ο Πήλιο Μηλιώνης και ο Πήλιο Μπάκας το Μπεράτι μαζί, κι, έλεγεσ νάχα κι άλλα μάτια να τους βλέπω. Τέτιοι χορευτές !

Ο Θωμά Θάνος τα Περιστεράκια, αλουνού τον Οσμάν Τάκα, αλλουνού το Γιουσούφ Αράπι κλπ. Όλα τσιάμικα παραδοσιακά ιστορικά τραγούδια κι αντρίκια. Οι Λιβαδαριώτες πάντα ανοιχτόκαρδοι χουβαρντάδες, γλεντζέδες και φιλόξενοι. Κουβαλούσαν απ τα σπίτια τους άλλος κρεατόπιτες... ...>>

Στη φωτό κάτω, απεικονίζεται ο Σπύρος Μηλιώνης να σέρνει το χορό.

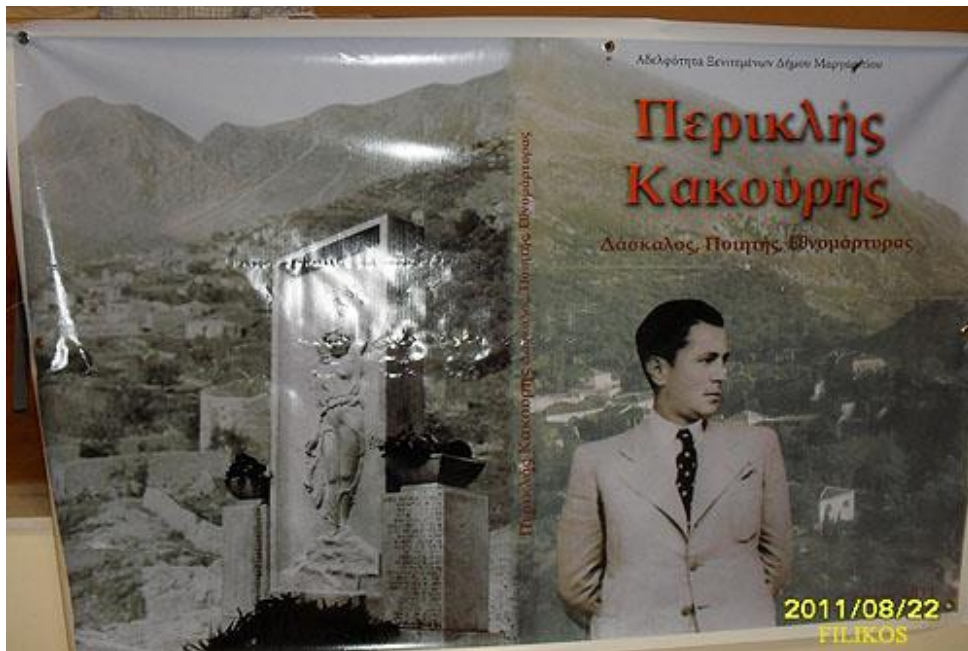
Από το ξακουστό πανηγύρι (Λάμποβο) στην Παραμυθιά. Από δεξιά όπως κοιτάζετε απεικονίζονται οι: Χρήστος Ράπτης απο το Μαργαρίτι και οι Ελευθεριώτες Μάρκος Θάνος και Βασίλης Τσοβίλης. Η φωτογραφία

προέρχεται απο τον Μάρκο Θάνο.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ

Δάσκαλος, Ποιητής, Εθνομάρτυρας. Εκτελέστηκε με τους 49 προκρίτους της Παραμυθιάς στις 29-9-1943 απο τους Γερμανούς Ναζί και τους Τουρκαλβανοτσιάμηδες συνεργάτες τους ! Την λίστα με τους εκτελεσθέντες έκανε ο εξωμότης Νουρί Ντίνο απο την Παραμυθιά.) (φωτό από την παρουσίαση του βιβλίου με τα ποιήματα του Περικλή Κακούρη).

Στην φωτό ο Περικλής Απ.Κακούρης 1906- 1943.

Η οικογένεια των Κακούρηδων. Στη μέση ο Μαργαριτιώτης Περικλής Κακούρης (δάσκαλος) που δολοφονήθηκε μαζί με τους 49 προκρίτους στη Παραμυθιά, από τους γερμανούς και τους τουρκαλβανοτσιάαμηδες συνεργάτες τους.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ 1900- 1960

Η παρακάτω φωτογραφία είναι της εποχής της απελευθέρωσης του Μαργαριτίου 1913. Ο ανθυπολοχαγός είναι ο Κωνσταντίνος Μπακούρος στο μέσον με την στολή και με την ρεπούμπλικα ο Θωμάς Πάκος.

Μαργαριτιώτες στην αγορά,μπροστά στο τσαρουχάδικο του Πατέρη, από δεξιά: ο έκτος είναι ο Μάρκο Γάτος, πίσω του ο Μήτσο Τέρος (Σωτηρίου) και τέταρτος ο Αποστολάκης Γκέρτζος που είχε και το μοναδικό τρακτέρ (Lantz)τότε.

Οι Τζεμαίοι σε μουσική κομπανία στην Πρέβεζα. Από αριστερά πρώτος με το κλαρίνο ο Νίκος Τσάρας, Πίσω από τον Νίκο Τσάρα είναι ο Τάκης Τζέμος με το βιολί 2ος με το κλαρίνο είναι ο Νίκος Τίκος (Νταής). Ενδιάμεσα από το δεύτερο κλαρίνο και τον ακορντεονίστα είναι ο Αλέκος Τζέμος με την κιθάρα και από δεξιά δεύτερος με το τσιγάρο είναι ο Γιώργος Τίκος (Νταής). Την φωτογραφία αυτή την έχω από την κ. Κατίνα όπως την φωνάζουν, κόρη του Τάκη Τζέμου. (Χάρηκε που εμείς οι Μαργαριτιώτες ενδιαφερθήκαμε για τον πατέρα της, μας είπε επίσης ότι και κάποιος άλλος της ζήτησε πληροφορίες για τους Τζεμαίους, και πρόσθεσε ευχαριστημένη, ότι είχα σας τα έδωσα δεν έχω άλλα, εννοώντας τις φωτογραφίες).

Ο ΦΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Κοιτάζοντας την φωτο από αριστερά, έχουμε τον μεγάλο λαϊκό οργανοπαίχτη του Μαργαριτίου, Φώτη Αντωνίου, ο οποίος ήταν ένας άριστος βιολιστής και εφάμιλλος του Νάσιο Τζέμου. Από τον μεγάλο και αυτοδίδαχτο αυτόν μουσικό της περιοχής μας τον Φώτ-Αντώνη, όπως τον φώναζαν παλιά, πήραν τα πρώτα τους βήματα και αρκετοί άλλοι και ιδιαιτέρως τα παιδιά του, και ο αδελφός του ο γνωστός σε όλους μας τραγουδιστής και κιθαρίστας Γιάγκος Αντωνίου και ο γιός του, επίσης γνωστός κλαρινίστας Σπύρος Αντωνίου, που έφυγε σχετικά νέος από τα εγκόσμια. Δίπλα από τον βιολιστή Φώτη Αντωνίου, είναι ο Αχιλλέας Λατσιός από τα Καστρί Φαναρίου, ένας εξαιρετος τραγουδιστής που δεν αξιοποίησε όσο θα έπρεπε το ταλέντο του, στη συνέχεια ο νεαρός τότε Σπύρος Αντωνίου στο κλαρίνο, και ο επίσης Μαργαριτιώτης Βασίλης Μπράγιας κιθαρίστας. Στο ντράμς ο Τέλης Φώτας. Με αυτά τα λαογραφικά ντοκουμέντα που συλλέγουμε θα γραφτεί κάποτε η σπουδαία ιστορία του Μαργαριτίου.

Φωτό από το παλιό χορευτικό του Μαργαριτίου 1980.

Από αριστερά είναι η Κλεοπάτρα Βάσιου, Άννα Ντρίτσου, Κατερίνα Μάτι, η κόρη του Νεόφυτου Γκίνη, η κόρη του Οδυσσέα Χαντζάρα, η Δήμητρα Ζορμπαλά και η Κούλα Μπαράτσα.

Μαργαρίτι στον πλάτανο, το 1959, ή 1960, όπως μας πληροφορεί ο Σπύρος Σούφης γιος του Κωνσταντίνου, αριστερά όπως κοιτάζετε, είναι ο Κωνσταντίνος (Ντίνος) Σούφης με το μαύρο σακάκι, δεξιά δίπλα του ο Θεόδωρος Χαλκής (Τσολή Τάκης), ο αστυνόμος με το παιδάκι άγνωστοι, ο Βασίλης Πίτσιος και ο Σωτήρης Δούλης. Την φωτογραφία μας την έστειλε ο συμπατριώτης μας Πάρις Στέφανος

Σούφης.

Το παρθεναγωγείο στο Μαργαρίτι 1932 (φωτό από την Έλενα Ζώη).

Τάξη του Νηπιαγωγείου στο Μαργαρίτι 1920, με την αείμνηστη δασκάλα Ερασμία Γευματίδου. (φωτό από την Έλενα Ζώη). Την ίδια φωτογραφία, καθώς και την πιο επάνω τις συναντούμε και στο βιβλίο ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ της κ. Τούλας Όλγας Στεφανίδου Μαλακάτα στις σελίδες 24 και 118.

Μαργαριτιώτες στον πλάτανο 1930 ;
Στο καφενείο του Τζέλες στον πλάτανο του Μαργαριτίου τέταρτος από
αριστερά ο αείμνηστος Περικλής Κακούρης. Φωτό Βασ. Μπακαγιάννη

Στην φωτογραφία κάτω, και δεξιά όπως κοιτάζουμε απεικονίζεται ο Ηλίας Χρηστίδης, κάποιος χωροφύλακας, ο Απόστολος Γκέρτζος, και ο Γιάδης Χρηστίδης. Ο Ηλίας Χρηστίδης ήταν σημαντικό στέλεχος της αριστεράς, στην περιοχή Μαργαριτίου, μαζί με τις Τούλα και Βούλη Στεφανίδου καθώς και τον Κερκυραίο Γεράσιμο Πρίφτη τηλεγραφετή στο Μαργαρίτι. Αγωνίστηκαν μέσα απο τις τάξεις της πολιτικής τους παράταξης ενάντια στους κατακτητές στην περίοδο της κατοχής...

Ετούτη η σπουδαία και παλιά φωτογραφία κάτω, είναι βγαλμένη στο προαύλιο της εκκλησίας του Αγίου Βασιλείου στο Μαργαρίτι, προστά στο παλιό καμπαναριό. Διακρίνουμε και τον ξερότοιχο που είχε τότε εκεί. Από δεξιά όπως κοιτάζουμε. Όρθιοι: Απο δεξιά, ο Βασίλης Κακούρης, ο Γιάδης Χρηστίδης, ο Σωκράτης Κοσμάς, ο επόμενος άγνωστος, και με το ανοιχτόχρωμο παλτό πρέπει να είναι ο Ηλίας Χρηστίδης. Δίπλα του ο Γιάνγκος Γκέρτζος με το σακάκι ξεκούμπωτο, και παρά δίπλα μοιάζει με κάποιον Πάσχου, ίσως ο πατέρας του Μιχάλη Πάσχου. Αριστερά του Πάσχου, είναι ο Μήνος Κοσμάς. Πίσω τους στέκονται άλλοι τρεις, άγνωστοι σε μένα.

Από τους καθιστούς, απο δεξιά: Ο πρώτος είναι ο Γιάννης Μηλιώνης, μετά είναι ο Αποστολάκης Γκέρτζος, οι υπόλοιποι άγνωστοι προς το παρόν. Την ωραία φωτογραφία, μας την πρόσφερε ο συμπατριώτης μας Απόστολος Ανδρ. Σπύρου. Σε ευχαριστούμε Αποστόλη,

Κάτω σε τούτη την παλιά φωτογραφία, απο δεξιά όπως βλέπουμε, απεικονίζονται καθιστοί: Ο Κωνσταντίνος Γάτος (πατέρας του Κίτσιου που είχε το καφενείο στο πηγάδι), ο Σωκράτης Κοσμάς, ο Γιάδης Χρηστίδης, ο Ιωάννης Νικολάου, ο Αθανάσιος Δούκας απο το Ελευθέρι, και ο Κώστας Ντήντορας. Όρθιοι απο δεξιά:

Ο Βασίλης Κακούρης, ο Γιάννης Μηλιώνης, ο Ανθηπολοχαγός των ΤΕΑ, ο Θωμάς Κυριάκης απο το Ελευθέρι, επομενος άγνωστος και ο τελευταίος είναι ο αγροφύλακας Σπύρος Καρδάνης. Την φωτογραφία μου την έδωσε ο

Μαργαριτώτης Αποστόλης Ανδ. Σπύρου.

Από το πανηγύρι του Άη Γιάννη στο Γερακάρι:

Στην φωτό κάτω, απεικονίζονται Μαργαριτώτες και πολλά παιδιά. Στο μέσο της φωτογραφίας ξαπλωμένος είναι ο Αποστολάκης Γκέρτζος και δεξιά του με το ανοιχτόχρωμο γκρι σακάκι είναι ο Αποστόλης Ανδρ. Σπύρου. Η φωτογραφία είναι μετά το 1950-53 μου είπε ο συμπατριώτης μας ο Αποστόλης Σπύρου, που μας έδωσε και αυτή τη ωραία παλιά φωτογραφία.

Κοιτάζοντας τη φωτογραφία προσεκτικότερα, στη ρίζα του δέντρου δεξιά, αναγνωρίζω τον Λάκη (Βασίλη) Γκέρτζο, και δεξιότερα τον Παπά-Βαγγέλη με την άσπρη γενειάδα. Επίσης δεξιά, ανάμεσα στα μικρά παιδιά, βλέπω τον Χάρι Σπύρου.

Μαθητές του δημοτικού σχολείου Μαργαριτίου δεκαετίας 1938.
Για αυτή τη φωτό, ο Βασίλης Κραπήτης γράφει: <<No 11. Εικόνα (1938)
του Δημοτ. Σχολείου του Μαργαριτίου.>> . Πηγές: απο το βιβλίο του
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ σελ. 172

Μαργαριτιώτες στον πλάτανο ίσως 1950. Ο ταχυδρόμος δεξιά ήταν ο Δημήτριος Γκίνης. Ποιός θα μας πει για τους υπόλοιπους; Φωτό, από το αρχείο της κυρίας Στεφανίδου.

Μαργαριτιώτες στην δεκαετία του 1960, (φωτό από τον Σπύρο Παπανδρέου).
Η φωτογραφία αυτή είναι πίσω από την εκκλησία του Αη Βασίλη και έχουμε από
αριστερά τους Μήτσο Κακούρη, Λάκη Γκέρτζο, Μήτσο Μάτι, Σπύρο Κοτσάφτη,
Χάρι Σπύρου, Σπύρο Παπανδρέου, ο μικρός άγνωστο ποιός ; ο οδηγός του
λεωφορείου ποιός ήταν ; ο Τάσος Γαλάνης και ακόμη ένας που δεν ξέρουμε το
όνομα του.

Μαργαριτώτες στην δεκαετία του 1930.
Φωτό από τα νέα του Μαργαριτίου, δεύτερος από δεξιά καθιστός,
ο Περικλής Κακούρης που κρατάει αγκαλιά τον Βαγγέλη Μπακαγιάννη.

Η δασκάλα Ερασμία Γευματίδου, 1923 με την τάξη του σχολείου της στο Μαργαρίτι.

Μαργαριτιώτες 1945. (Φωτό απο τα Νέα Μαργαριτίου).

Μαργαριτιώτες 1900. Φωτό απο το αρχείο του Βαγγέλη Μπακαγιάννη.

Πλατεία Διοικητηρίου Μαργαριτίου - 22-6-1923.

Αυτό έγραφε πίσω η ιστορική αυτή φωτογραφία, την οποία δημοσίευσαν τα νέα του Μαργαριτίου τον Φεβρουάριο του 1985. Δεν γνωρίζουμε όμως τους κυρίους που ποζάρουν. Την έδειξα στον Προφέσορα Νικόλαο Μέξη, και αναγνώρισε τον παππού του Νικόλαο που ήταν ειρηνοδίκης στο Μαργαρίτι, και τον Χριστιανό Μέξη αδελφό του πατέρα του. Για τον Προφέσορα Μέξη διαβάστε στα Ιστορικά Θέματα, Οι Μέξηδες του Μαργαριτίου.

Τον Αύγουστο του 2015 ο Βαγγέλης Μπακαγιάννης μου έδειξε κάποιες παλιές φωτογραφίες, τις οποίες είχε απο την κ. Τούλα-Όλγα Στεφανίδου Μαλακάτα. Μεταξύ αυτών είδα και την παρούσα φωτογραφία. Οι Μέξηδες που προανέφερα είναι οι δύο κύριοι δεξιά και αριστερά που φορούν ρεμπούπλικα (καπέλο). Πίσω απο τους εικονιζόμενους, αριστερά ήταν το σπίτι του Θεόδωρου Χαλκή, και αριστερότερα ο αιωνόβιος πλάτανος της κάτω πλατείας και πιο χαμηλά η τεράστια λεύκα στο κτήμα του Αναστασίου Νάκη. Η άλλη λεύκα δεξιά ήταν λίγα μέτρα πριν το παλιό Δημοτικό Σχολείο.

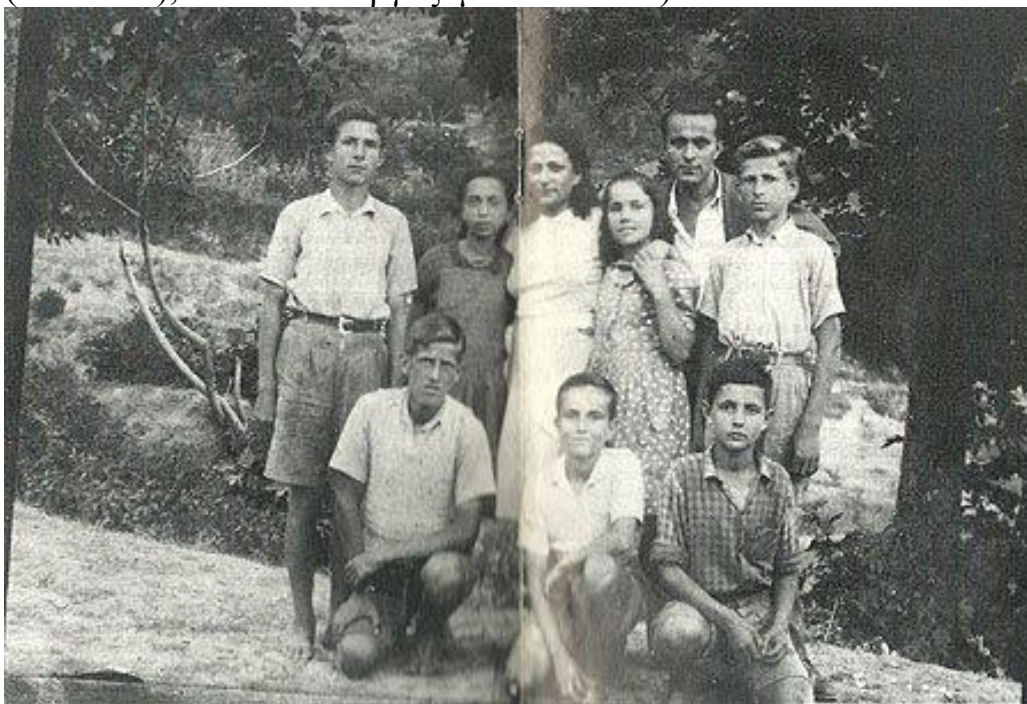
Δεξιά το κτίριο που βλέπετε, υπάρχει και σήμερα, είναι αυτό που ο Ελευθέριος Κώστας έχει το Χρωματοπωλείο. Δίπλα απο το κτίριο αυτό που κατεβαίνει ο δρόμος για το Λύκειο, παλαιότερα υπήρχε ένα απο τα τρία Χάνια που λειτουργούσαν παλιά στο Μαργαρίτι, μας πληροφορεί ο συμπατριώτης μας

Μήτσος Κακούρης, που σήμερα μένει στην Ηγουμενίτσα.

Για ενθύμιο της μαθητικής ζωής στο ήσυχο κύλισμα του χρόνου.
Μαργαρίτι 13 Ιουνίου 1947.

Αυτά είχε γράψει πίσω από τη φωτογραφία η Ιφιγένεια Χορμοβίτη (Κίτσιου) (μετο άσπρο φόρεμα) την οποία έστειλε στα Νέα του Μαργαριτίου τον Ιανουάριο του 2000. Η οικογένεια αυτή είχε έρθει στο Μαργαρίτι από την Βόρειο Ήπειρο. (Ο Τηλέμαχος Χορμοβίτης, αρχικά είχε εγκατασταθεί στο Μαργαρίτι και μετά πήγε στην Πάργα. Τον γνώριζα πολύ καλά, είχε εμπορικό κατάστημα με οικιακά σκεύη δίπλα στο εστιατόριο του Λάμπρου Βουρεκά (Μπάσιου), στο οποίο εργαζόμουν το 1968)

Η νεαρή τότε δασκάλα Ερασμία σε εκδρομή, ίσως στον Αη Γιάννη στο Γερακάρι με συναδέλφους της, η άλλη κυρία αριστερά πρέπει να είναι από το Ελευθέρι Μαργαριτίου. Η Ερασμία Γευματιδου γεννήθηκε στον Ελαφότοπο Ζαγορίου. Μετοίκησε με την οικογένεια της στη Θεσσαλία και αργότερα στην Αθήνα, όπου παρακολούθησε μαθήματα στη Χαροκόπειο Σχολή και αργότερα στο διδασκαλείο των Ιωαννίνων.

Το 1923 ήρθε στο Μαργαρίτι νεοδιορισμένη. Απεβίωσε σε νεότερη ηλικία στα 35 της χρόνια. Από ότι μαθαίνουμε από το βιβλίο (Μαργαρίτι Γενέθλια Γη) της Τούλας Μαλακάτα Στεφανίδου, που ήταν τότε μαθήτριά της, η Ερασμία ήταν υπόδειγμα δασκάλας και την υπεραγαπούσαν όλα τα παιδιά. Η Ερασμία είχε μια κόρη την Ελισάβετ, η οποία ήταν στενά δεμένη με το Μαργαρίτι, ήταν μάλιστα για αρκετά χρόνια μέλος στο διοικητικό συμβούλιο στην Αδελφότητα Μαργαριτιωτών της Αθήνας, όπου συνεργαστήκαμε μαζί στο Δ. Σ. για δέκα χρόνια στη δεκαετία 1980-1990

Φωτογραφία από το πανηγύρι του Αη Ηλίου στο Λιβαδάρι 1940.

Ποιές είναι οι κυρίες στη φωτο; (από το αρχείο της κυρίας Στεφανίδου-Μαλακάτα.) Η μικρή με το άσπρο μαντίλι δεξιά είναι η Τούλα-Όλγα Στεφανίδου. Αριστερά η άλλη μικρή είναι η αδελφή της η Βούλη. Οι άλλες, ίσως κάποτε μάθουμε.

Λιβαδάρι 1940,

Ο Σπύρος (Πήλιο) Λύκας με συγγενής του καθιστός δίπλα η γυναίκα του,
και την μικρή Τούλα Στεφανίδου και την μητέρα της με το άσπρο φόρεμα.

Μαθητές του Δημοτικού σχολείου Μαργαριτίου 1938.
Φωτογραφία από το αρχείο της κ. Τούλας Στεφανίδου Μαλακάτα.
Η μια δασκάλα από αριστερά ήταν η Ερασμία Γευματίδου.

Ο Άγιος Βασίλειος ενοριακός ναός του Μαργαριτίου.

Κτίστηκε το 1913 αμέσως μετά την απελευθέρωση. Το 1930, ή, το 1932, τον ναό τον έκαψαν κάποιοι μουσουλμάνοι Μαργαριτιώτες, (ενώ είχαν δηλώσει έλληνες πολίτες). Το 1937 ξαναεπισκευάστηκε από τους χριστιανούς κατοίκους του Μαργαριτίου. Αυτά μου τα είπε ο Μαργαριτιώτης Βαγγέλης Τόκας τον Ιούλιο του 2008.

**Ο Βασίλης Κρανήτης στο βιβλίο του ``Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ``
σελ. 172 γράφει οτι την φωτογραφία έχει βγάλει ο Αλής Σαμή Βέης το 1938**

Ο Άγιος Βασίλειος ενοριακός ναός του Μαργαριτίου.

Φωτό απο το αρχείο μας 12-08-2011

Μαργαρίτι.

Μαργαριτιώτικη οικογένεια στη δεκαετία του 1960, μαζί με τα αγαπημένα της οικιακά ζώα που από αυτά εξαρτιόταν η συντήρηση της πολυπληθούς οικογένειας. Ζούσαν σχεδόν με τον ίδιο τρόπο ζωής, όπως οι πρόγονοι τους το 1800, λόγω του κατεστραμμένου οικονομικού και βιοποριστικού τους επιπέδου από τις αλλεπάλληλες επιδρομές που γνώρισε αυτός εδώ ο τόπος. Και όμως τα κατάφεραν και παρέμειναν υπερήφανοι Έλληνες !!!

Μαργαριτιώτες της δεκαετίας 1955-1965 στον πλάτανο της κάτω πλατείας.

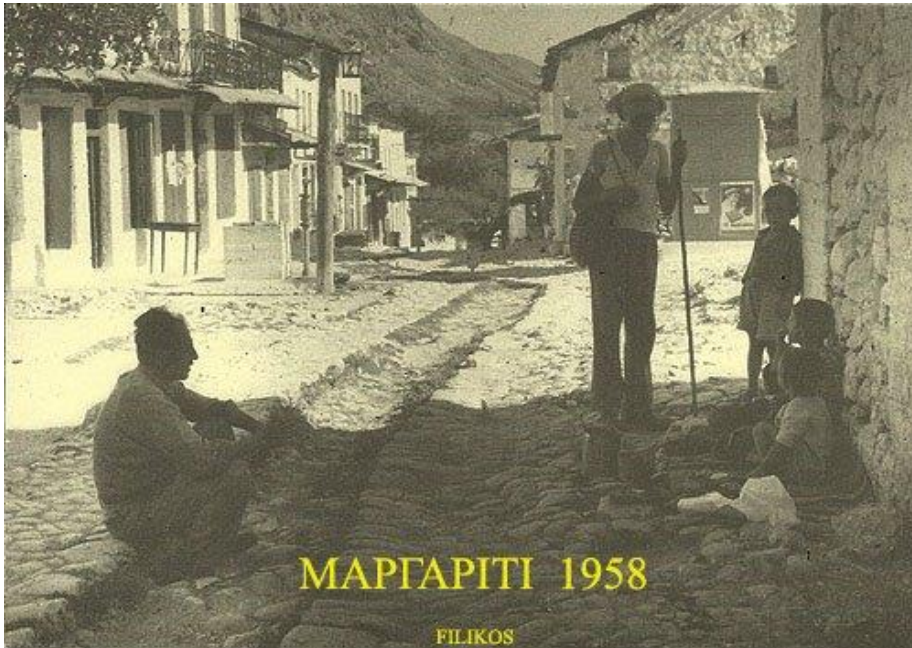
Απο δεξιά, ο Γεράσιμος Γκίνης, η Μαριγώ Χρηστίδη, ο Ηλίας Γκίνης (οδοντίατρος σήμερα), η Σταματία Γκίνη και ο Βαγγέλης Χρηστίδης , (ενας άριστος μπαλαδόρος στα νιάτα του) η Φριδερίκη Μπότσιου απο Αγία Κυριακή, και η Γιαννούλα Γκίνη, στο καφενείο του Ηλία Αναστασίου στο Μαργαρίτι.

Μαργαρίτι με το καλντερίμι στην αγορά 1958.

Ο άνδρας που απεικονίζεται καθιστός, είναι ο Χρήστος Ζάχος με

τα πεπόνια του απο τον κάμπο της Καταβόθρας

Γραμματόσημα της εποχής του 1912 αφιερωμένα στο Μαργαρίτι

Το τέταρτο απο αριστερά, γράφει ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΝ και επάνω απο το σταυρό γράφουν Εν Τούτω Νίκα.

Μια σπουδαία παλιά έκδοση γραμματοσήμων της εποχής του 1912, η οποία είναι αφιερωμένη στις κωμοπόλεις που βλέπετε. Η σειρά αναφέρεται στις εξής κωμοπόλεις, Άγιοι Σαράντα, Κόνιτσα, Κολώνια, Μαργαρίτι, Παραμυθιά και Τεπελένι. Από ότι καταλαβαίνουμε απο την ένδειξη (ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ 1912), έχει να κάνει με τις επιχειρήσεις του Ελληνικού Στρατού εκείνη την περίοδο. Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι στα γραμματόσημα επάνω υπάρχει η ένδειξη: **Εν Τούτω Νίκα.**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΜΕΞΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ ΜΕΞΗ

Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΜΕΞΗΣ γεννήθηκε στο Λάμποβο της Βορείου Ηπείρου το 1855. Τελειώνοντας το δημοτικό σχολείο, με οικονομικές δυσκολίες εφοίτησε στα Ιωάννινα. Έλαβε το δίπλωμα της ιατρικής το 1883 και την ίδια χρονιά έγραψε για Διδακτορικό δίπλωμα με θέμα (εξ ανωμαλιών της πύελου). Αναγνωρίζοντας το πτυχίο του στην Κωνσταντινούπολη παίρνει την άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος σε όλη την τουρκική επικράτεια. Έρχεται στην Θεσπρωτία όπου υπηρέτησε ως Δημαρχιακός γιατρός στο Μαργαρίτι, την Πάργα, την Παραμυθιά (1887- 1902 και τελικά από το 1903 ξανά στο Μαργαρίτι. Απεβίωσε στη γενέτειρα του όπου είχε ταξιδεύσει για λίγες εβδομάδες νωρίτερα, το 1910. Οι σεισμοί της Παραμυθιάς κατέστρεψαν ολοκληρωτικά τη Δράγανη και το Καρβουνάρι το 1895. Το Δημαρχείο Παραμυθιάς με προϊστάμενο

τον Χουσεΐν Εφέντη στέλνει για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των τραυματιών τους Δημαρχιακούς γιατρούς της Παραμυθιάς, τον Δημήτριο Παναγιωτίδη και τον Τελιάτ Εφέντη των Ιωαννίνων που έφτασαν την άλλη μέρα, στους σισμοπλιγέντες κατοίκους. Ο Παναγιωτίδης αφιέρωσε όλη του τη ζωή στην έρευνα του αρχαίου χώρου, στην Ιστορία, Γεωγραφία και Εθνογραφία.

Υπήρξε μέγας ερευνητής του ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Μελέτησε τα μοναστήρια του Γηρομερίου και Ράγιου. Τη μονή Βέλλιανης και τα Πελασγικά Τείχη στην αρχαία Φωτική. Μελέτησε επίσης την κοινωνική και ιδιωτική ζωή των Θεσπρωτών, όπως: Οι Τσάμηδες-Ήθη και Έθιμα. Έχει καταγράψει πάρα πολλά λαογραφικά της περιοχής Θεσπρωτίας τα οποία δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα Νεολόγος της Κωνσταντινούπολης. Ο Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος της Κωνσταντινούπολης τον εβράβευσε με δεκάληρο και πολλούς επαίνους. Με το χρηματικό αυτό ποσό σπούδασε και πήρε το δίπλωμα της ιατρικής ο μεγάλος του γιός ο Κωνσταντίνος, ο οποίος εργάστηκε ως άριστος επιστήμων παθολόγος στο Αγρίνιο και σε όλη την περιφέρεια.

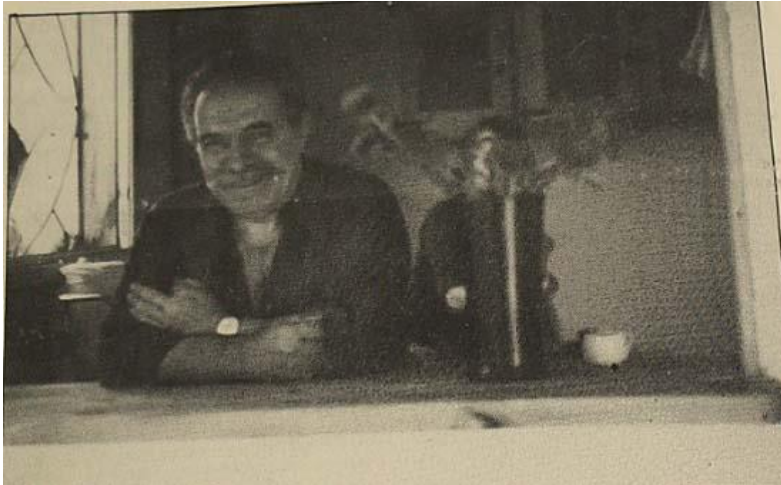
Στην Παραμυθιά ο Δημήτρης Παναγιωτίδης συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε στα Ιωάννινα, διότι τον ανακάλυψαν που έστελνε άρθρα στην εφημερίδα Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως με το ψευδώνυμο Ασκληπιάδης, πατριωτικού περιεχόμενου για την ελευθερία της πατρίδος του. Κατάφερε να αποφυλακιστεί, καταβάλλοντας τεράστιο οικονομικό ποσό σε λίρες.... Αυτά τα άκρως ενδιαφέροντα μας εξιστορεί η κ. Τούλα-Ολγα Στεφανίδη, για αυτήν την Μαργαριτιώτικη παλιά οικογένεια, η οποία έζησε στο Μαργαρίτι.

Ο Δημήτριος Παναγιωτίδης Μέξης ήταν ο Παππούς της από την μητέρα της.

Περισσότερα για τον Δημήτριο Παναγιωτίδη Μέξη, διαβάστε στην κατηγορία Ιστορικά Θέματα ([Οι Μέξηδες του Μαργαριτίου](#))

Επιμέλεια και παρουσίαση: Θωμάς Στ.Γκίνης

ΔΗΜΟΣ ΝΙΚ. ΜΕΞΗΣ

(Πηγές: Δημοσίευμα της Μαργαριτώτισσας Τούλας-Ολγας Στεφανίδου στα Νέα Του Μαργαριτίου, αρ. Φύλλου 9 σελίδα 2, Νοέμβρης 1982).
Για να θυμούνται οι παλαιότεροι και να γνωρίζουν οι νεώτεροι.

Δήμος Μέξης ο Θεσπρωτός).

Πέρασαν κιόλας δυό χρόνια που ο Δήμος έφυγε απο κοντά μας. Ο Δήμος Μέξης ήταν γιός της Ελισάβετ και του Νικολάου Μέξη. (Η μητέρα του η Ελισάβετ Φράγκου κατάγονταν απο την Κέρκυρα και εργάζονταν στο Μαργαρίτι ως Δημοδιδασκάλισσα και ο πατέρας του Νικόλαος Μέξης ηταν Ειρηνοδίκης στο Μαργαρίτι. Γέννημα και θρέμμα της Θεσπρωτικής γης, προέρχονταν απο την ιστορική οικογένεια των Μέξηδων του Κάτω Λαμπόβου της Βορείου Ηπείρου, που οι ρίζες της φτάνουν έως τις σταυροφορίες του 1204. Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στο Μαργαρίτι καθώς και ο αδελφός του. Αργότερα η οικογένεια φεύγει γιατί ακολουθεί τις μεταθέσεις του πατέρα του. Στα Γιάννενα στη Ζωσιμαία Σχολή παρακολουθεί μαθήματα του Γυμνασίου και στην Αθήνα σπουδάζει νομικά, οικονομικές και πολιτικές επιστήμες όπου απο το 1945 δικηγορεί. Στα Ελληνικά Γράμματα έκανε τις πρώτες του εμφανίσεις μετά την λήξη του 2ου παγκοσμίου πολέμου. Έγραψε σε διάφορα Περιοδικά και εφημερίδες όπως στο Νομικό Βήμα, στην Επιθεώρηση Τέχνης, στην πολιτική και οικονομική έρευνα, στην Αυγή, και στην Καθημερινή.

Εκδίδει μαζί με τον πατέρα του το βιβλίο ο Ειρηνοδίκης το έτος 1955 και σε β)έκδοση το έτος 1969. Το 1962 εκδίδει το βιβλίο, (το Δίκαιο του Αυτοκινήτου), ακολουθούν: το Δικαίωμα Αντίστασης του Κυπριακού Λαού στην καταπίεση. Ο ιστορικός Γιάννης Κορδάτος, έγραψε για τον Δήμο Μέξη:
<<Η Αυτοκριτική με το ψευδώνυμο Θεσπρωτός και το 1978 (Η Μάνη και οι Μανιάτες), είναι τα τελευταία απο τα βιβλία του που είδαν το φώς γιατί άφησε

υλικό για έκδοση>>.

Πολυγραφότατος ξόδευσε περισσότερο χρόνο στο γράψιμο παρά στο επάγγελμα του. Αδιαφορούσε για υλικά αγαθά και χαιρότανε τη μόνη του περιουσία όπως έλεγε τη βιβλιοθήκη του με τους έξη χιλιάδες τόμους. Οι δικοί του σύντομα θα εκδώσουν ένα βιβλίο για τον Κ. Παλαμά και άλλο για τον Θουκυδίδη. Το πρώτο μέρος απο το βιβλίο "Η Μάνη και Μανιάτες", (διότι θα ακολουθήσει και δεύτερο) πολύμοχθο και υπεύθυνο έργο, που τον κατέταξε στους Μανιατολόγους και όπως ο ίδιος έγραφε: (Έχω την αγαθή τύχη να είμαι Μανιατόγαμπρος), και οι άγραφοι Νόμοι της Μάνης αναγνώριζαν στους Μανιατόγαμπρους δικαιώματα θετού τέκνου, για αυτό σαν ακριβογιοί της, τον μοιρολόγησε η Μάνη τον εκλεκτό της Δήμο Μέξη.

Στους Μαργαριτιώτες άγνωστος ο ίδιος και το έργο του, μένει το χρέος να τον μάθουν απο τα βιβλία του. Ολότελα ξεκομμένος προσπαθούσε τελευταία, ταξιδεύοντας για την Κέρκυρα να ψάχνει στα ερείπια των σπιτιών του Μαργαριτίου να βρεί το δικό του πατρικό σπίτι. Το επιχείρησε δυό τρείς φορές, άγνωστος, ανάμεσα σε άγνωστους χωρίς να τα καταφέρει. Όταν σε φωτογραφία του δείξαμε τα απομεινάρια απο τα ερείπια και άρχισαν οι μνήμες να ζωντανεύουν, πέταξε ο νούς και η καρδιά του ως εκεί, στο σπίτι το συνεχόμενο με των Ζακαίων με τη στενή είσοδο τη μαντρωμένη και την κληματαργιά στην άκρη. Έδειξε ευχαριστημένος και κατατοπισμένος και θα ξαναπερνούσε.

Δεν πρόλαβε. Όρθιο τον βρήκε ο θάνατος παραμονή Χριστουγέννων το 1980. Λίγα κυκλάμινα και ζουμπούλια απο τη Μαργαριτιώτικη γη στη μνήμη του Δήμου Μέξη του Θεσπρωτού.

Τούλα-Όλγα Στεφανίδου-Μαλακάτα.

(Εμείς οι Μαργαριτιώτες λυπούμαστε που έφυγες γρήγορα και δε σε γνωρίσαμε, Δήμο Μέξη αλλά και γιατί δεν πρόλαβες να πραγματοποιήσεις το όνειρο σου, να γράψεις για το Μαργαρίτι και την Ήπειρο).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ 1955.

Μαργαρίτι όπως ήταν μέχρι το 1955, εκεί που σήμερα είναι η νέα πλατεία, κατέβαινε ένας τεράστιος λάκκος που έφτανε έως την βρύση Μπάγιος. Στη συνέχεια ο λάκκος αυτός έγινε κανάλι και τον πετρότοιχο τον έκαναν με προσωπική εργασία, με μάστορες τους Στέφανο Γκίνη και Θωμά Κατσιώτη. Το σπίτι με την καμπυλωτή πόρτα που βλέπετε, ήταν εκεί που σήμερα βρίσκετε το πατάρι (καφενείο) του Σπ. Κοκκόση. Στα περασμένα χρόνια εκεί ήταν ένα απο τα τρία χάνια που υπήρχαν στο Μαργαρίτι τα οποία εξυπηρετούσαν τους αγωγιάτες της εποχής αυτής. Στην κάτω μεριά του δρόμου, που σήμερα κατεβαίνει για τις βρύσες Μπάγιος, ήταν το γεφύρι που απο κάτω κυλούσε το ρέμα του νερού. Δεξιά διακρίνουμε το σπίτι που σήμερα υπάρχουν μόνο τα τοιχάρια του στον πλάτανο.

Ο Ιωάννης Στεφανίδης έμπορος του Μαργαριτίου στη δεκαετία του 1920 και πατέρας της Τούλας Όλγας Στεφανίδου.

Ο Κωνσταντίνος Γκούσης γιατρός στο Μαργαρίτι.

Ο Κώστας Γκούσης (Λευκιμιώτης), πρώτα πήγε στην Πέρδικα Θεσπρωτίας και μετά ήρθε στο Μαργαρίτι. Λίγοι γνωρίζουν ότι είχε περισυλλέξει πολλά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι, όπως επίσης και ο αδελφός του Φιλόλογος Θεοδόσης Γκούσης. Ο Θεοδόσης ήταν αυτός που μας προμήθευσε την ιστορική φωτογραφία με θέμα την άλωση του κάστρου Μαργαριτίου εποχής του 1571. Έχουμε στο αρχείο μας την επιστολή που έστειλε το 1958 στον τότε Πρόεδρο της Κοινότητας Μαργαριτίου Χρήστο Νικολάου, την οποία και παραθέτουμε. Όσον αφορά τα ιστορικά που είχαν συλλέξει οι δύο τους, μας είναι άγνωστο που κατέληξαν.

Τον Νοέμβρη του 2014, επικοινωνήσα με κάποιον συγγενή του Κώστα Γκούση απο την Λευκίμμη της Κέρκυρας, ο οποίος με πληροφόρησε ότι η οικογένεια Γκούση (τα παιδιά του Κώστα και της συζύγου του Ζαχαρένιας που βλέπετε στην

φωτογραφία), συνεχίζουν και διαπρέπουν στην ιατρική σε νοσοκομεία της Πάτρας. Ο Μαργαριτώτης Δημήτριος Μάτης μου έχει πεί επίσης ότι τον Κώστα Γκούση τον έφεραν οι μουσουλμάνοι προύχοντες της Σκάλας Μαργαριτίου, καθότι είχαν ακούσει ότι ήταν πολύ καλός γιατρός.

Όταν λοιπόν ήρθε στο Μαργαρίτι, ο νεαρός γιατρός, για να τον δοκιμάσουν του έστειλαν τρία άτομα τα οποία παρίσταναν τους ασθενείς, ενώ δεν ήταν. Τότε ο Κώστας Γκούσης, τους έδωσε απο ένα κινίνο (χάπι συνηθισμένο) λέγοντας τους, <<πηγαίνετε σπίτι σας και θα γίνετε καλά>>.

Επιστολές που αντηλλάγησαν μεταξύ του κ. Θεοδοσίου Γκούση και της Κοινότητας Μαργαριτίου.

<<Εν Λευκίμμη τη 25 Φεβρουαρίου 1958

Αξιότιμε Κύριε πρόεδρε. Διά της παρούσης μου έρχομαι να σας πληροφορήσω τα κάτωθι εις τα οποία Σείς ως Πρόεδρος της Κοινότητας, παρακαλώ όπως δώσετε, την καλλιτέραν κατεύθυνση, εάν και εφόσον ασπάξεσθε την υπόθεσιν, που παρακάτω Σας αναπτύσσω. Από του παρελθόντος φθινοπώρου μελετώ την Ιστορίαν του Μαργαριτίου, απο κτήσεως αυτού υπό των Ενετών, κατά τας αρχάς του 15 αιώνος δηλαδή το έτος 1430 περίπου μέχρι σήμερα.

Από τον Γάλλον συγγραφέα Πουκεβίλ, που έμεινεν στα Ιωάννινα απο του έτους 1805 έως το 1815, απο τους δικούς μας Έλληνας φιλολογους Αραβαντινόν και Χρ. Σούλην κλπ που όλοι αυτοί ησχολήθησαν με την Ιστορίαν της ευάνδρου Ηπείρου, πληροφορήθην ότι κατά το έτος 1571, έλαβεν αυτού χώρου, σφοδρά μάχη, μεταξύ των ηνωμένων Χριστιανικών στρατιωτικών δυνάμεων της Δύσεως και Ελλήνων ορθοδόξων, κατά των Μωαμεθανών. Ήτο η πρώτη πάλη των Χριστιανών κατά των αλλοπίστων που έλαβεν χώραν στα μέρη αυτά, διά να

επακολουθήσει η δευτέρα και οριστική κατά το β' παγκόσμιον πόλεμον, που είχε αποτέλεσμα την παντελή απομάκρυνσιν των, στα ενδότερα της Αλβανίας !
Αποτέλεσμα του λαμπρού αυτού αγώνος ήτο η άλωση και η κατεδάφισης του Φρουρίου του Μαργαριτίου, όπως σήμερα βρίσκεται. Στην άλωση αυτήν έλαβον μέρος Παργινοί, Κερκυραίοι και Ενετοί. Και τοσαύτη σημασία εδόθη εις την άλωση αυτήν, ώστε ο τότε Δόγης της Βενετίας, έδωσεν εντολήν εις τον μεγάλον Έλληνα, εκ Μήλου καταγόμενον, ζωγράφον Αντώνιο Βασιλάκη όπως διά ζωγραφικού πίνακος αναπαραστήσει την άλωση του Φρουρίου του Μαργαριτίου της οποίας αρχηγός ήτο όπως εις την φωτογραφίαν βλέπετε ο Στρατηγός Πάυλος Ορσίνη.

Προ μηνός, δι' επιστολής μου ζήτησα πληροφορίες για τον ζωγραφικόν αυτόν πίνακα απο του εις Βενετίαν ευρισκόμενον, προϊστάμενων της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητας και εφημέριον της Ελληνικής εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, Αρχιμανδρίτην - Θεολόγου - Σχολής Χάλκης - του κλίματος της Κωνσταντινουπόλεως, εάν ύπαρχη ο ζωγραφικός αυτός πίναξ της αλώσεως του Φρουρίου εις το Δουκικόν Ανάκτορον της Βενετίας. Ο Αρχιμανδριτης είχε την ευγενή καλοσύνη όχι μόνον να μου στείλει πολλές και χρήσιμες πληροφορίες, αλλά να μου χαρίσει και μίαν διαυγή και λαμπράν φωτογραφίαν του ζωγραφικού αυτού έργου. Τόσον την αλληλογραφίαν, όσον και την μικράν αυτήν φωτογραφίαν, θα Σας δόση προς ανάγνωσιν ο αδελφός μου.

Στα γράμματα αυτά, Κύριε Πρόεδρε, θα διαβάσετε, ότι με 500 δραχμές, δύνασθε να αποκτήσετε ένα υπέροχον αντίγραφον, δυο τετραγωνικών μέτρον επιφάνειας. Δηλαδή μια φωτογραφία που θα έχει μήκος 2 μέτρα και ύψος 1 μέτρο! Με άλλες δε 250 δρχ. τα 3-4 υπάρχοντα πολύτιμα χειρόγραφα που έχουν απόλυτον σχέσιν με την άλωση του Φρουρίου του Μαργαριτίου.

Αποκτώντας αυτά η Κοινότης Σας, θα στολίζεται με μίαν απaráμιλλον εικόνα εφάμιλλον της εξόδου του Μεσολογγίου. Διότι εκείνη του Μεσολογγίου, διαλαλεί εις τους αιώνες την Ελευθερίαν της προσφιλούς μας Πατρίδος, αυτή δε του Μαργαριτίου, τους Ιερούς αγώνας, για του Χριστού την Πιστη. Σε Σας τώρα εναπόκειται, Κύριε Πρόεδρε, όπως εάν συγκατατίθεσθε, εξεύρετε το απαιτούμενον χρηματικόν ποσόν των 500 η 750 δρχ. μαζί με τα χειρόγραφα, εν συνεργασία και πλήρει εναρμονισμού, μετά του Κυρίου Διευθυντού του Δημοτικού Σχολείου. Τώρα πλησιάζει η εθνική ημών εορτή, όπου μπορείτε να κάμετε μίαν μικράν περιστολήν των εξόδων προς εξοικονόμησιν του ποσού αυτού.

Όταν λοιπόν θα έχετε συγκεντρώσει το ποσόν αυτό, τότε θα με πληροφορήσητε και εγώ θα στείλω την παραγγελίαν στον Αρχιμανδρίτην στην Βενετίαν. Σεις θα στείλετε το ποσό αυτό στον κ. Λαγγώνην. Εάν Κύριε Πρόεδρε, η Κοινότης Σας αδυνατεί, διά τον άλφα η βήτα λόγον την εξεύρεσιν των χρημάτων, τότε ας μαζευθεί, απο 10-15 άτομα. Όχι βέβαια έρανος, απαγορεύεται. Προς το σκοπόν αυτόν τον Ιερόν θέτω και εγώ στην διάθεσιν Σας 50 δρχ. Με τας 500 δρχ. Κύριε Πρόεδρε στας Αθήνας δεν φτιάχνουμε, ούτε αυτήν που μας χάρισε ο Παπάς. Όταν λοιπόν θα έχη ως ελπίζω ευωδωθεί το έργον αυτό, που θα τιμά, όχι μόνον Σας, επί των ημερών του οποίου έγινε το

έργον αυτό, αλλά και όλο το Μαργαρίτιον τότε, εγώ θα γράψω πολλά στα φιλολογικά Περιοδικά της Ηπείρου για το κάδρο αυτό και την Ιστορίαν του, όπως στην <<Εταιρίαν Ηπειρωτικών Μελετών>> του Βουλευτού κ. Φρόντζου, στην <<Ηπειρωτικήν Εστίαν>> στις εφημερίδες και στους Γυμνασιάρχες κλπ. Και είμαι βέβαιος ότι όλος ο Πνευματικός Κόσμος και τα σχολεία θα κάνουν αυτού εκδρομάς, προς μελέτην των τόσων ένδοξων Ιστορικών στοιχείων της ημετέρας Κοινότητος. Διαβιβάστε Σας παρακαλώ τους χαιρετισμούς μου στον κ. Βασίλειον Κακούρην.

Εν αναμονή ευχάριστων ειδήσεων
Σας Διατελώ μετά πάσης τιμής
Θεοδόσιος Γ. Γκούσης>>.

Οι ανωτέρω γιατροί που διαδοχικά ήταν στο Μαργαρίτι, Παναγιωτίδης, και Γκούσης, είχαν συλλέξει πολλά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι, καθώς και ο φιλόλογος Θεοδόσης Γκούσης. Δυστυχώς μέχρι στιγμής δεν έχουμε καμιά πληροφορία για το πού βρίσκονται αυτά σήμερα, εκτός απο κάποιες αναφορές του φιλόλογου Θεοδόση σχετικά με την άλωση του κάστρου Μαργαριτίου. Όπως προκύπτει απο την επιστολή του Καθηγητή Θεοδοσίου Γκούση, εκτος απο τον πίνακα ζωγραφικής του κάστρου Μαργαριτίου, ο κύριος Γκούσης γράφει ότι έχει και γραπτά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι της εποχής του 1571. Προφανώς εννοεί αυτά που αφορούν την άλωση του κάστρου της Κωμόπολης Μαργαριτίου. Επειδή όπως ο ίδιος ο Θεοδόσιος ομολογεί ότι συλλέγει ιστορικά της πόλης του Μαργαριτίου, και ότι έχει αρκετά και ο αδελφός του ο Κώστας, μας κάνει και αναρωτιόμαστε για το πού βρίσκονται σήμερα αυτά τα στοιχεία.

Ο Γεώργιος Μάτης

Ελάχιστοι γνωρίζουν τις προσπάθειες και τους αγώνες για την επιβίωση των παλαιών κατοίκων του Μαργαριτίου, όπως η οικογένεια του Γεωργίου Μάτη, (πατέρα του Δημητρίου πρόεδρου του Μαργαριτίου), που είχαν τον αλευρόμυλο στο Μαργαρίτι. Είχα την πληροφορία απο πρόσφατη επικοινωνία μου με τον Δημήτριο (Μήτσο) Μάτη, ότι εκτός απο τον Λουκά Σούλη και τον γιο του Χαράλαμπο, τον Ιωάννη Μέξη, γιο του Δημητρίου και τον Χαράλαμπο Παπά, απο τους Σπαθαραίους, ο οποίος ήταν θείος της Ελένης Καρδάνη, (το γένος Παπά σύζυγος του Βασιλείου Καρδάνη που κατοικούσαν στον παλιό οικισμό του Γερακαρίου), στην δεκαετία του 1910 είχε μεταναστεύσει στην Αμερική και ο Γεώργιος Μάτης.

Ο Γεώργιος Μάτης ήταν γιος του Ιωάννου και αδελφός του Χρήστου (που είχε το καφενείο στο Μαργαρίτι στο κάτω μέρος της αγοράς, που σήμερα είναι το μαγαζί του Χαράλαμπου Μπάκα). Ο πατέρας του ο Ιωάννης (Νάκος), είχε έρθει απο το Λάμποβο της Βορείου Ηπείρου και εγκαταστάθηκε στο Μαργαρίτι πριν το έτος 1900. Περισσότερα για τον Ιωάννη Μάτη, δείτε στην Κατηγορία Ιστορικά Θέματα, [Νάκος Ιωάννης Μάτης](#).

Η φωτογραφία αυτή που βλέπετε δείχνει το καράβι (PANNONIA) με το οποίο ο Γεώργιος Μάτης ταξίδεψε στις 11 Αυγούστου του 1920 από το λιμάνι της Πάτρας για την Αμερική.

Στην φωτογραφία βλέπουμε επίσης και διάφορα στοιχεία για το εκτόπισμα του καραβιού, το όνομα κλπ. Στον κατάλογο των μεταναστών της εποχής αυτής, βλέπουμε να αναφέρεται το όνομα του Γεωργίου Μάτη, με την ένδειξη: (45.GEORGE MATIS Margariti, Greece 1920) και δίπλα τον αριθμό 23, ο οποίος υποδηλώνει την ηλικία του Γεωργίου. Τα στοιχεία αυτά που σας παρουσιάζω προέρχονται από την επίσημη ιστοσελίδα και το αρχείο της Αμερικάνικης Υπηρεσίας του Ellis Island.

Στην φωτογραφία κάτω, το καράβι Παννονία με το οποίο στις 11 Αυγούστου του έτους 1920 ταξίδεψε ο Μαργαριτιώτης Γεώργιος Μάτης από την Πάτρα με προορισμό την Νέα Υόρκη.

Associated Passenger	Date of Arrival	Port of Departure
Matis, George	Aug 11, 1920	Patras

	Purchase this item Choose a size: ☐ 5x7 \$10.00 ☒ 9x12 \$12.50 ADD TO CART
	Built by John Brown & Company, Clydebank, Scotland, 1904. 9,851 gross tons; 501 (bp) feet long; 59 feet wide. Steam triple expansion engines, twin screw. Service speed 14 knots. 840 passengers (40 first class, 800 third class). One funnel and four masts. Built for Cunard Line, British flag, in 1904 and named Pannonia . London-New York, Mediterranean-New York service.

Photo: Frank Pichardo Collection (Από το αρχείο του Ellis Island, Θωμάς Στ. Γκινης).

Ο παλιός Αλευρόμυλος και Ελαιοτριβείο στο Μαργαρίτι του αείμνηστου Γεωργίου Μάτη.

Ήταν σε λειτουργία μέχρι την δεκαετία του 1975. Στην φωτογραφία βλέπουμε την βόρεια είσοδο του που ήταν το ελαιοπιεστήριο και την επίβλεψη είχε ο Δημήτριος Μάτης. Αρκετοί θυμόμαστε τους εργάτες να δουλεύουν μέχρι τα μεσάνυχτα τον χειμώνα για να προλάβουν τις παραγγελίες των ελαιοπαραγωγών της περιοχής Μαργαριτίου, που παράλληλα ήταν και μια καλή ευκαιρία να βγάλουν μεροκάματα στους δύσκολους καιρούς της εποχής αυτής, οι νέοι του Μαργαριτίου και της ευρύτερης περιοχής.

Από την νότια πλευρά του κτιρίου, ήταν η είσοδος του αλευρόμυλου, τον οποίο διεύθυνε ο αείμνηστος Γεώργιος Μάτης, με μηχανικό τον Τόκλη Κουρή, (έναν Κερκυραίο που είχε εγκατασταθεί στο Μαργαρίτι). Θυμάμαι την εποχή του 1963, πηγαίναμε τις ελιές που είχαμε μαζέψει, μουσκεμένοι μέχρι το κόκαλο, τις βροχερές ημέρες του χειμώνα, στα ζώα φορτωμένες, άλογα, γαϊδούρια και

μουλάρια και τις παραδίναμε στον Μήτσο Μάτη. Εκεί ζυγίζονταν και γράφονταν σε ένα τετράδιο το όνομα και η ποσότητα. Τα εξηντάρια σακιά, δεν τα ζύγιζαν καν καθότι υπολογίζονταν τα σακιά.

Μπαίνοντας στο (λιουρβιό), το οποίο φωτίζονταν αμυδρά με κάποιες λάμπες του γκαζιού, έβλεπες τους εργάτες με τα μανίκια σηκωμένα μέχρι τα μπράτσα και καταϊδρωμένους, να δουλεύουν, άλλος να ανακατεύει την ελαιόμαζα, άλλος να ρίχνει ζεστό νερό στις σφυρίδες που ήταν ντανιασμένες και άλλος να ρίχνει τα λίστρα στην φωτιά. Στα μάτια ενός δεκάχρονου παιδιού, όλη αυτή η εικόνα θύμιζε μεσαίωνα που ο λιγοστός φωτισμός την έκανε ακόμη πιο βιβλική. Με δέος πλησίαζαμε στις τεράστιες μυλόπετρες που στριφογύριζαν μέσα στο πατητήρι, και τα λουριά (ιμάντες), να πηγαиноέρχονται που όταν πλησίαζαν προς το μέρος σου νόμιζες ότι θα σε καταπλακόσουν .

Σε ένα σημείο, έβλεπες το λάδι να πέφτει σε ένα μεγάλο καζάνι και απο εκεί να το βάζουν σε τσίγκινα δοχεία (λάτες) για τούς ελαιοπαραγωγούς που με τόσο κοπιαστική εργασία και μόχθο, πέρνοντας το πολυπόθητο λαδάκι τους, έβρισκαν τον τρόπο να πληρώσουν το δευτέρι που είχαν στον μπακάλη του χωριού στον καλοκάγαθο Νάσιο Πάκο, και να αγοράσουν κάποιο κομμάτι ύφασμα στον Σωτήρη Μπακαγιάννη, για φορέματα κλπ κρατώντας και λίγο απο το άγιο αυτό απόσταγμα για την οικογένεια τους, κάνοντας οικονομία μέχρι την επομενη σοδειά!!!

Ορισμένοι χωριανοί, στα τέλη Νοεμβρίου αρχές Δεκεμβρίου, έπαιρναν και κάποια μπουκάλια αγουρόλαδο για να φτιάξουν την πεντανόστιμη πορτοκαλοσαλάτα με ξερό κρεμμύδι και ελιές, που όταν την έτρωγες με το ζεστό ζυμωτό ψωμί της μάνας, νόμιζες ότι βρισκόσουν στον παράδεισο.

<< Αρκετοί δεν γνωρίζουν σήμερα την νοστιμότατη αυτή σαλάτα που προανέφερα,ότι είναι μια πολύ παλιά Θεσπρωτική συνταγή. Ένα υγιεινότατο έδεσμα με γνήσια τοπικά προϊόντα και πολύτιμες βιταμίνες για τον χειμώνα, όπως το αγουρέλαιο, το πορτοκάλι, το ξερό κρεμμύδι, η ελιές και το ζυμωτό χωριάτικο ψωμί >>.

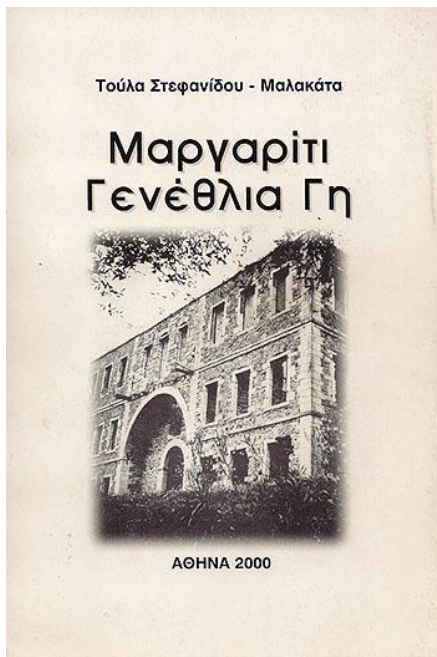
Σήμερα ο Μήλος και το Ελαιοτριβείο της οικογένειας Μάτη, στέκει εκεί στην άκρη του δρόμου σιωπηλό, αλλά περήφανο και όταν το συναντάς, σου θυμίζει τις παλιές εποχές του, που σε δύσκολους καιρούς για τους συντοπίτες του, βοηθούσε όσους είχαν ανάγκη, δανείζοντας τους κάποιο μικροποσό, το οποίο πλήρωναν με την επόμενη σοδειά τους σε καλαμπόκι, η, λάδι. Στέκει εκεί περήφανο διότι έδωσε μεροκάματο σε σπουδαστές κατά τις χριστουγεννιάτικες διακοπές τους, έδωσε μεροκάματο στους φαντάρους, που όταν τύχαινε να βρίσκονται χειμώνα στο χωριό με άδεια, δούλευαν και έπαιρναν χρήματα για την θητεία τους, για τους άνεργους επίσης ήταν μια μικρή παρηγοριά.

Στέκει εκεί υπομονετικά και περιμένει κάποιο πρόγραμμα αναστήλωσης και λειτουργίας Μουσείου παραγωγής ελαιόλαδου της τοπικής ιστορίας του Μαργαριτίου....

Στην φωτο κάτω, ο Μήλος του Γεωργίου Μάτη στο Μαργαρίτι.

**Το βιβλίο της κ. Τούλας Όλγας Στεφανίδου Μαλακάτα,
μια ανεκτίμητη προσφορά για το Μαργαρίτι.**

Η Μαργαριτώτση Τούλα Όλγα Στεφανίδη κόρη του Γιάννη Στεφανίδη.

Βιογραφικό Σημείωμα

**της Τούλας, Όλγας
Στεφανίδου-Μαλακάτα**

Γεννήθηκε στο Μαργαρίτι Θεσπρωτίας το 1920. Καταγωγή της από τον πατέρα της η Βήσση της Ηπείρου. Από τη μητέρα της το γένος Μέρη, από το Λάμπο της Β. Ηπείρου.

Για να μπορέσει να τελειώσει το γυμνάσιο τα δέκαδκα εκείνα χρόνια, οι γονείς της την έστειλαν σε συγγενείς στο Αγρίνιο, Γιάννινα, Παράμφιά. Στην Ε τάξη στο μικτό γυμνάσιο της Παραμφιδιάς ήταν το μοναδικό κορίτσι. Μοναχοκόρη την λέγανε, καθόταν στο ίδιο θρανίο με το συχωρεμένο Γιαννάκη Αντωνίου από την Πάργα. Συμμαθήτριάς της ήταν και ο Ισοφύρ Πρόνιος. Έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση και στο Α Πανελλαδικό συνέδριο της ΕΠΟΝ.

Το 1950 παντρεύτηκε με τον Πέτρο Μαλακάτα γαμπρό. Ένα από τα τρία τους παιδιά το βάφτισε ο αθλημόρφος Άλκος Μπάγκας, ο δήμαρχος της Πάργας. Τώρα κερμαώνει τις τρεις συγγενές της. Η μεγάλη φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τελειώνοντας τη σπουδή Μουσών εργάστηκε δεκαπέντε χρόνια. Αργότερα ως συνταξιούχος πήρε το δίπλωμα Ανθοκομίας και δίπλωμα Μελισσοκομίας και ασχολήθηκε αρκετά. Εξέδωσε δύο βιβλία λαογραφικού περιεχομένου: «Το Μαργαρίτι» και το «Αμπλιανή Ευρυτανίας».

ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΝΙΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ 1968

(Η φωτογραφίες είναι από το αρχείο του Γεράσιμου Γκίνη).

Μια σπάνια φωτογραφία με μαθητές του Γυμνασίου της Πάργας, μεταξύ αυτών και κάποιοι Μαργαριτιώτες. Η φωτογραφία αυτή πρέπει να είναι από το 1968

(ίσως η Μαρίνα να θυμάται καλύτερα) και από ότι φαίνεται πρέπει να ήταν από κάποια εθνική εορτή. Αυτό το συμπεραίνουμε από τις εθνικές πατροπαράδοτες στολές που φέρουν τα κορίτσια της φωτογραφίας.

Από δεξιά λοιπόν καθιστός ο Ηλίας Γκίνης, πίσσω του με το σακάκι ο Γεράσιμος Γκίνης. Από τα κορίτσια όρθια δεξιά η Μαρίνα Τζάκου ντυμένη Σουλιώτισσα (και οι τρις αυτοί Μαργαριτιώτες). Από αριστερά όρθιοι, δεύτερος με την χωρίστρα ο Μιχάλης ο Πόπος από το Μορφάτι που από ότι θυμάμαι ήταν το πειραχτήρι της παρέας. Για τους υπόλοιπους, τους γνωρίζω εξ όψεως όλους, αλλά έχω ξεχάσει τα ονόματα τους.

(Μια μικρή παρένθεση με σπουδαία σημασία:

Όταν ανέβαζα στην ιστοσελίδα αυτές τις φωτογραφίες με τα παιδιά του Γυμνασίου, σκεφτόμουν ότι κάποια μέρα θα μάθουμε και τα ονόματα όλων των μαθητών. Τον Μάρτιο του 2012 έβαλα την ανωτέρω φωτογραφία στο fb και την ίδια μέρα η συμπατριώτισσα μας η Μαρίνα Τζάκου (καθηγήτρια) πλέον και εκπρόσωπος της αδελφότητας Μαργαριτιωτών στην Πανεπιστημιακή Συνοσπονδία Ελλάδος την είδε και μου έκανε την ακόλουθη διευκρίνιση.

Την παραθέτω λοιπόν αυτούσια:

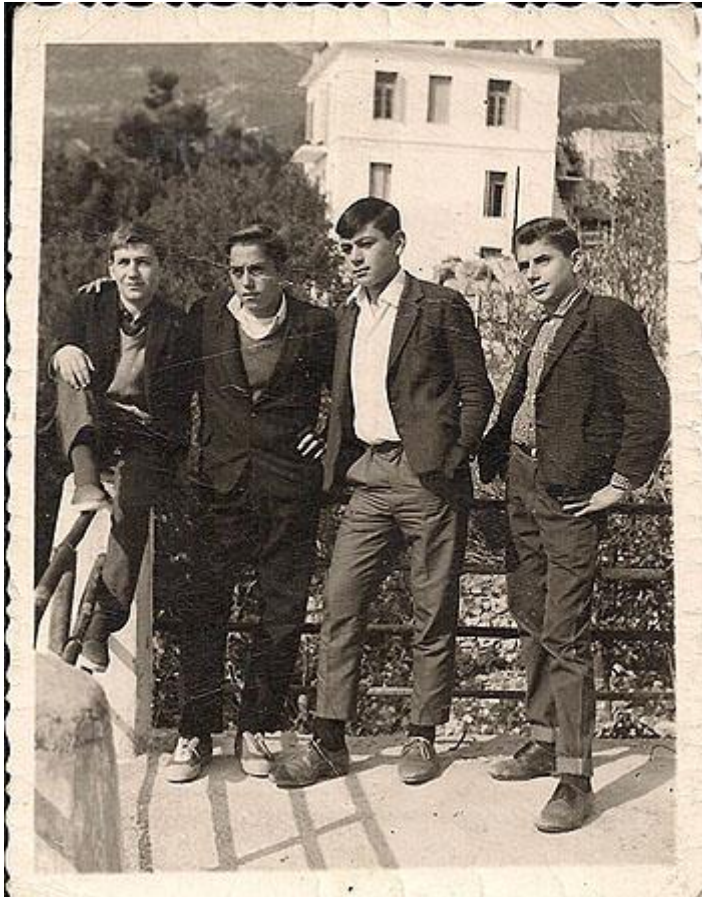
<<Τι γίνεται βρε Θωμά; Τι είναι αυτά που μου θυμίζεις ! Λοιπόν: επάνω σειρά Αριστείδης Ράπτης, Μιχάλης Πόπος, μπροστά τους Ειρήνη Κόντου και Σοφία Ευθυμιάδη, στη συνέχεια Τάτη Καστρινάκη, Παρασκευή Ζαραβούτση, Μαρίνα Τζάκου, Κασιανή Νικολάου, Αυγή Νάστα, Γεράσιμος Γκίνης. καθιστοί μάλλον ο Κώστας Ράπτης (φαίνεται ο μισός), Φρόσω Σκάρπου, Τασία Γκούνα, Σοφία Νάκου και Ηλίας Γκίνης>>.

Μαρίνα σε ευχαριστούμε για τα ονόματα που μας δίνεις με τους συμμαθητές σου τότε. Πάντα ήσουν μια μεγάλη Μαργαριτιωτισσα !!!

Την ωραία αυτή φωτογραφία την βρήκα στο αρχείο του Γεράσιμου (που χάσαμε πριν 2 χρόνια) μαζί με κάποιες άλλες επίσης μαθητικές, όπου αφού τις επεξεργαστώ θα σας τις παρουσιάσω σύντομα, διότι πιστεύω ότι είναι κειμήλια ιστορικά αν σκεφτούμε τις κακουχίες και τις δυσκολίες που πέρασαν τότε οι μαθητές των περιχώρων της Πάργας, πηγαίνοντας πολλές φορές 3,30 ώρες ποδαρόδρομο (Μαργαρίτι εως Πάργα), δεδομένου ότι η πλειοψηφία των μαθητών προέρχονταν από φτωχές οικογένειες και λόγω έλλειψης συγκοινωνίας έπρεπε να μένουν στην Πάργα ενοικιάζοντας δωμάτια, να μαγειρεύουν μόνοι τους πρόχειρα και που και που να έρχονται στο εστιατόριο του Λάμπρου και του Βασίλη Βουρεκά (Μπάσιου) και να τρώνε καμιά φασολάδα ή φακές, ή, ρύζι πιλάφι με σάλτσα χωρίς κρέας όμως.

Αυτά τα θυμάμαι διότι εργαζόμουν στο μαγαζί αυτό τότε και τους σέρβιρα τακτικά όλους τους μαθητές που έρχονταν για φαγητό, όταν βεβαια τους περίσσευαν κάποιες δραχμές. Εδώ θα πρέπει να τονίσω την καλοσύνη που έδειξαν τότε ο Λάμπρος και ο Βασίλης καθώς και η μητέρα τους και γενικά όλοι αυτή η οικογένεια των Μπασαίων, διότι αρκετοί από τους γονείς των παιδιών δεν είχαν χρήματα και έγραφαν τα έξοδα διατροφής των παιδιών στο δευτέρι και ο μεγαλόψυχος Λάμπρος ποτέ δεν είχε πιέσει κάποιον να του δώσει τα χρωστούμενα, πλήρωναν όποτε είχαν.

Γ' γυμνασίου γραφει πίσω στη φωτογραφία. Από δεξιά όπως κοιτάζετε είναι οι Γεράσιμος Γκίνης, Ηλίας Γκίνης, Μιχάλης Πόπος και ο τέταρτος, δεν θυμάμαι το όνομα του.

Τα τρία αγόρια επάνω είναι:
από δεξιά ο Γεράσιμος Γκίνης, ο Μιχάλης Πόπος και ο Αντώνης Αθανασίου.
Κάτω καθιστός ο Ηλίας Γκίνης και ο άλλος Παργινός αλλά ποιος ; ο Καλογεράς;
Από τα κορίτσια δεν θυμάμαι τα ονόματα τους.

Σε αυτή τη φωτογραφία κάτω, που είναι από μια εκδρομή στη Νικόπολη γνωρίζω τους: Γεράσιμο Γκίνη, Ηλία Γκίνη, Αντώνη Αθανασίου, Μιχάλη Πόπο, Κώστα Ράπη, Θεωρή Βουρέκα, Μαρίνα Τζάκου και Ευγενία Σερίφη.

Ο Γεράσιμος Γκίνης και ο Μιχάλης Πόπος.

Ενθύμιον μετά του συμμαθητού μου Μιχάλη Πόπου τάξης Β Δεσκίου Γυμνασίου Πάργης, (γράφει πίσω σε αυτήν την φωτογραφία).

Μαθητές του Γυμνασίου Πάργας Γ τάξη, σε εκδρομή στη Νικόπολη Πρέβεζας, ο κύριος με το καπέλο είναι ο καθηγητής Σινάκος.

Και εδώ τα παιδιά του Γυμνασίου Πάργας στη Νικόπολη. Το κορίτσι με τα γυαλιά είναι η Μαρίνα Τζάκου, πίσω δεξιά με το μαύρο πουκάμισο ο Γεράσιμος Γκίνης.

ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΓΑ

Μια παλιά μουσική ορχήστρα της Πάργας αποτελούμενη από μαθητές του Γυμνασίου, ο μεσαίος με την μαύρη κιθάρα είναι ο Κωνσταντίνος Ευθυμίου, (γιός του Νάκου που είχε το χασάπικο στην Πάργα και ανιψιός του ταξιτζή μας στο Μαργαρίτι, του Βασίλη Ευθυμίου (Σαραούση).

Μέ την ευκαιρία να πούμε ότι το γυμνάσιο της Πάργας κτίστηκε το 1964 από δωρεά του μεγάλου ευεργέτη της πόλις αυτής Αθανασίου Δέσκα, σύμφωνα με τα γραφόμενα μιας παλιάς εφημερίδας του συλλόγου των Παργινών του 2002 που έχω στο αρχείο μου.

Για τον μεγάλο αυτό ευεργέτη τον Αθανάσιο Δέσκα, θα γράψουμε προσεχώς περισσότερα. Σε αυτό το γυμνάσιο που σπούδασαν τότε τα παιδιά, καμαρώνουμε εδώ και αρκετά χρόνια τους επιστήμονες που προέρχονται από τα φτωχά χωριά της περιοχής μας.

Στην φωτογραφία κάτω, ο ευεργέτης της Πάργας Αθανάσιος Δέσκακας που διέθεσε όλο το χρηματικό ποσό για την ανέγερση του Γυμνασίου το 1964. (Η φωτο είναι από την εφημερίδα του συλλόγου των Παργινών).

Αν γνωρίζετε κάποιους από τις φωτογραφίες και θέλετε να μας βοηθήσετε στείλτε μας eMail στην διεύθυνση,

thomas-ginis@t-online.de

Επεξεργασία και παρουσίαση : Θωμάς Στ. Γκίνης 2010.

Παλιό αρχοντικό στη Σκάλα Μαργαριτίου.

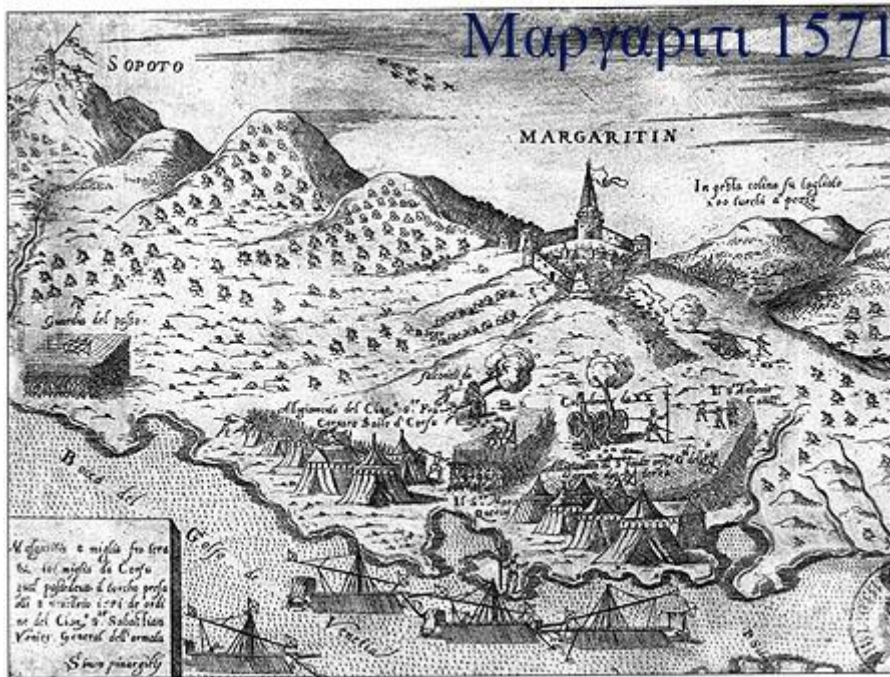
Παλαιά αρχοντικά στο Μαργαρίτι.

Απ,το Μαργαρίτι που χάθηκε.

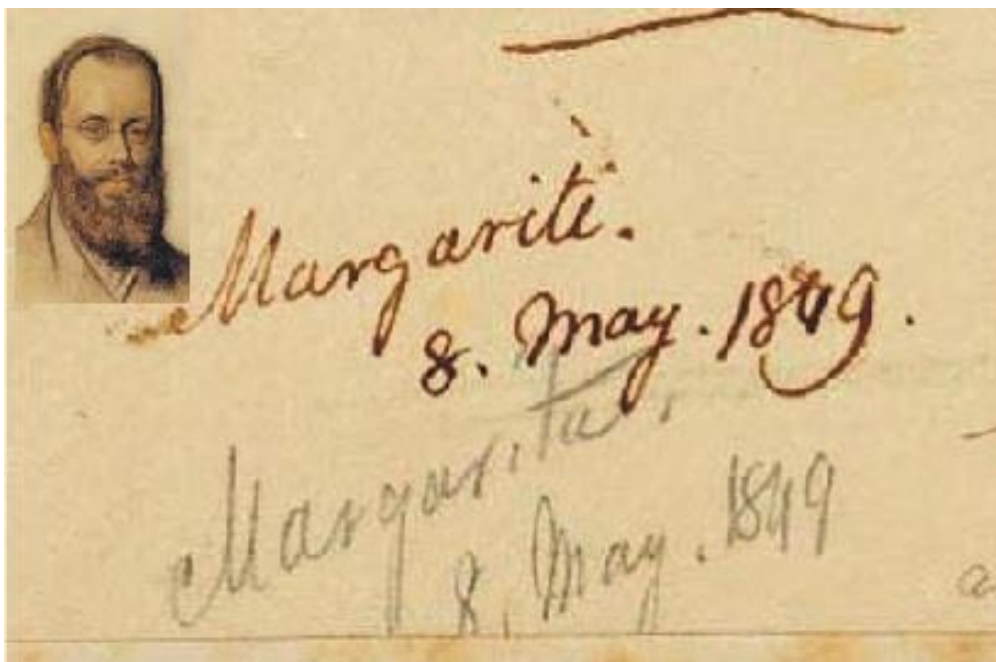
Χαρακτικό με θέμα την άλωση του κάστρου Μαργαριτίου.

Ακόμη ένα χαρακτηριστικό με το ίδιο θέμα.

Ο EDWARD LEAR πέρασε απο το Μαργαρίτι στις 8 Μαΐου του 1849 και ζωγράφησε μια υδατογραφία την οποία βλέπετε πάρα κάτω.

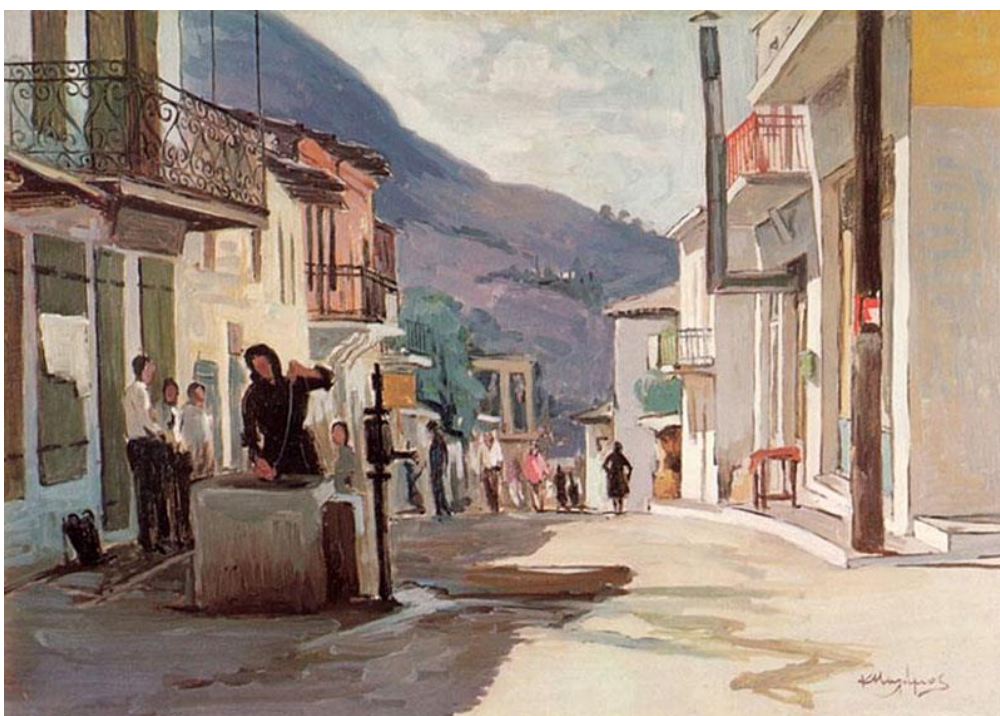
Μια ακόμη σπάνια υδατογραφία με Θέμα το Μαργαρίτι, εποχής του 1849 απο τον διάσημο Άγγλο ζωγράφο Edward Lear. Ο Lear είχε επισκεφθεί την Ήπειρο δύο φορές, μια το 1833 και μια το 1849. Στην δεύτερη επίσκεψη του, πέρασε απο την Αμμουδιά, το Σούλι, τον Αχέροντα, την Παραμυθιά, το Μαργαρίτι, τα Ιωάννινα, την Κέρκυρα, την Πρέβεζα, την Πάργα, και σχεδόν γύρισε όλη την Ελλάδα, καθώς και περιοχές της βορείου Αφρικής. Η εξαιρετικής ιστορικής αξίας υδατογραφία που απεικονίζει το Μαργαρίτι, έχει διαστάσεις 23,5 x 36,4 εκατοστά. Από ότι βλέπουμε πρέπει να έγινε απο κάποιο σημείο προς την πλευρά του φρουρίου. Δεξιά μεριά έχει ζωγραφίσει κάποια μεγαλοπρεπή κτίρια, (πιθανόν το Διοικητήριο), πιο πάνω φαίνονται κάποια κτίρια του οικισμού Σκάλας, και αριστερά, τον μιναρέ που ήταν στου Γιαννέλου, ακριβώς στην έξοδο προς Ηγουμενίτσα, και πιο πάνω απο τον μιναρέ διακρίνονται τα καστρόσπιτα στους λοφίσκους του Μαργαριτίου, τα οποία διατηρούνται μέχρι και σήμερα. Στο κέντρο της υδατογραφίας, έχει ζωγραφίσει κάποιο βραχώδες τοπίο με το οποίο πιθανόν να υπονοεί το κάστρο..

Το κάστρο δεν το βλέπουμε στο έργο του καλλιτέχνη. Στο αριστερό μέρος γράφει 8 Μαΐου 1849. Επειδή έχω και μια άλλη υδατογραφία του Edward Lear με θέμα την Παραμυθιά και ημερομηνία 9 Μαΐου 1849, σημαίνει ότι πρώτα πέρασε απο το Μαργαρίτι και μετά πήγε στην Παραμυθιά. Τα έργα του διασημου αυτού καλλιτέχνη ξεπερνάνε τα 500, μεταξύ αυτών έχει ζωγραφίσει την Σκάλα της Τζαβέλαινας, το Σούλι, και πολλές άλλες περιοχές της Ηπείρου και γενικότερα της Ελλάδος. Αυτό σημαίνει ότι το Μαργαρίτι με την πλούσια ιστορία του, ατύχησε στα τραγικά γεγονότα της κατοχής και το πλούσιο ιστορικό του αρχείο, που σίγουρα θα υπήρχε καταστράφηκε απο τους Αλβανοτσιάμηδες το 1944.

Πίνακας ζωγραφικής με θέμα το Μαργαρίτι και συγκεκριμένα στην αγορά, βρέθηκε στο διαδίκτυο απο την συμπατριώτισσα μας Ξανθή Ντρίτσου. Έψαξα το θέμα περισσότερο και ανακάλυψα ότι είναι απο έναν σπουδαίο Ηπειρώτη ζωγράφο, τον Κώστα Μαλάμο. Από ότι γράφει, είναι ζωγραφισμένος το 1971-72. Από ότι είδα ο ζωγράφος αυτός έχει ακόμη έναν πίνακα με τον Αχέροντα και τρεις με την Πάργα. Δεν νομίζω αυτός ο πίνακας να είναι γνωστός σε εμάς τους Μαργαριτιώτες και αποφάσισα να ανεβάσω την φωτογραφία επεξεργασμένη και πιο έντονη.

Περισσότερα για τον Γιαννιώτη καλλιτέχνη Κώστα Μαλάμο δείτε στην αρχική.

Η σελίδα αυτή θα εμπλουτίζεται σταδιακά. Αν έχετε κάποιες παλιές φωτό της περιοχής Μαργαριτίου και θέλετε να συμβάλετε στην παρουσίαση της ιστορίας του τόπου μας μπορείτε να μας στείλετε φωτογραφίες, η, κάποια ιστορικά θέματα τα οποία θα δημοσιευτούν με το όνομα σας.

Παρουσίαση, Θωμάς Στ. Γκίνης.

thomas-ginis@t-online.de